БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 214 (18.691). ● Шанба, 1983 йил 17 сентябрь ● Баҳоси 3 тийин.

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

ЧЎЛ ЎҒЛОНИ

Мадамин Йўлдошев номини Арнасой районидаги Конев номли совхозда ҳамма ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади. Асли фарғоналик бу йигит қалб амри билан чўлга келди. Дастлаб анча қийин бўлди. У қийинчиликлар олдида эсанкирамасдан сидқидилдан, ҳалол меҳнат қилди. Оқибатда кўпчиликнинг назарига тушди.

Чўлқуварлар Мадамин Йўлдошевга катта ишонч билдиришиб, бригадага раҳбар қилиб сайлашди. У илғорлар тажрибасига ва механизацияга суяниб иш кўрди. Натижалар йил сайин яхши бўлаверди.

Узоққа бормай шу йилни олайлик. 75 гектар қўриқ ерга пахта экиб, гектаридан 30 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олганида айримлар ишонишмади. Пахтапарвар йигит чўлқуварлар билан бақамтиллик билан меҳнат қилди. Ҳар бир туп ғўзани қалб қўри билан, меҳр билан ардоқлаб парвариш қилди. Мана бугунга келиб бригада даласида бўлган кишининг кўзи қувнайди.

Бригадада пахта терими бошланди. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, бемалол белгиланган марра эгалланади. Гектаридан 30 центнердан оширив «оқ олтин» ҳосили олинади. Бу қўриқ совхознинг 8500 тонналик хирмонига муносиб ҳисса бўлади. Суратда: бригада бошлиғи М. Йўлдошев. А. Тўраев фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида Совет делегациясининг Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатларнинг Мадрид учрашувидаги иш якунларини муҳокама қилиб, маъқуллади, бу учрашувнинг якунловчи босқичи ташқи ишлар министрлари иштирокида ўтди. Бу учрашув салмоқли натижалар билан тугалланганлиги, мазкур натижалар Хельсинки Якунловчи акти принциплари ва қоидаларига таянувчи мувозанатли ҳамда мазмундор якунловчи ҳужжатда қайд этилганлиги уқтириб ўтилди. Учрашув унда қатнашган давлатларнинг Европа ва бутун жаҳон тинчлигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида бундан буёнги ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун янги имкониятлар яратади. Мадрид учрашувининг ижобий якунлари — мулоқот ва ҳамжиҳатлик йўлини, муаммоларни музокаралар воситаси билан бартараф этиш йўлини ўтказишда сезиларли ютуқдир. Бу якунлар кескинликни юмшатиш сиёсати зўр ҳаётий кучга эга эканлигини тасдиқлаб турибди. Бу якунлар сиёсатдаги тафовутларга қарамай ва халқаро ишларнинг ҳозирги ҳолати сабабларига баҳо беришдаги ҳамма ихтилофларга қарамай, Европадаги ва дунёдаги ҳозирги вазиятнинг нақадар кескинлигига қарамай, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар барча халқларга фойда келтирадиган ўзаро мақбул аҳдномаларга келишлари мумкинлигидан далолат бериб турибди. Бу йўлнинг ўтказилиши давлатларнинг суверенитетини ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик, мавжуд чегараларнинг дахлсизлиги принципларига оғишмай риоя этилишини талаб қилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида гарантияланган озиқ-овқат фондини вужудга келтириш ва совет кишиларининг фаровонлигини ошириш мақсадида ерларни мелиорациялашнинг узоқ муддатли программасини ишлаб чиқиш масаласи кўриб чиқилди. Шу масала муҳокама қилинаётган пайтда кейинги ўн йилликлар мобайнида мамлакатимизда суғориладиган ва захи қочирилган ерлар майдони анча кўпайганлиги, мелиорация қилинган экинзорлардан олинаётган маҳсулотнинг салмоғи ошганлиги қайд этилди. Пахта ва шолининг ҳаммаси, сабзавотнинг учдан икки қисми, мева ва узумнинг ярмига яқини, хашак ва ширали озуқанинг чорак қисми мана шу экинзорларда етиштирилмоқда. Шу билан бирга Озиқ-овқат программасининг изчиллик билан амалга оширилиши мелиорация ишини сифат жиҳатидан янги даражага кўтаришни, қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш ва деҳқончиликнинг барқарорлигини ошириш учун мелиорациянинг имкониятларидан яхшироқ фойдаланишни талаб қилади. Орттирилган тажриба, сув хўжалиги ташкилотларининг барпо этилган ишлаб чиқариш базаси, мелиораторларнинг барқарор коллективлари мавжудлиги бу тармоқни узоқ муддатли комплекс программа асосида ривожлантиришнинг янада мураккаб ва кенг миқёсли вазифаларини кун тартибига қўйиш имконини беради. Бу программани ишлаб чиқиш чоғида суғориладиган ва захи қочириладиган экинзорлардан юксак самара олиш имконини яратадиган тадбирларни амалга оширишга алоҳида эътибор берилади, бунга ерларнинг ҳолатини яхшилаш, сув хўжалиги системаларини ишлатишни такомиллаштириш, суғоришнинг самарали системаларини, экинзорларнинг оқилона структурасини кенг жорий этиш, табиатни муҳофаза қилиш ишларини ўтказиш, сув ресурсларини халқ хўжалиги манфаатлари йўлида қайта тақсимлаш негизида эришилади.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўртоқ А. А. Громиконинг Францияга қилган амалий визити якунларини маъқуллаб, иккала мамлакат ўртасида ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш ва сиёсий мулоқотни давом эттириш муҳимлигини уқтириб ўтди. Шундай қилиш СССР ва Франция халқларининг манфаатларига, Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизлик манфаатларига мос бўлиб тушади.

Сиёсий бюро ўртоқ А. А. Громиконинг Ҳиндистон ташқи ишлар министри П. В. Нарасимха Рао билан ўтказган музокаралари тўғрисидаги ахборотини, шунингдек ўртоқ П. Н. Демичевнинг Корея Халқ Демократик Республикаси ташкил этилганлигининг 35 йиллиги байрамида совет партия-ҳукумат делегациясининг иштироки тўғрисидаги ахборотини тинглади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида Совет Иттифоқи ички ва ташқи сиёсатининг бошқа баъзи масалалари муҳокама қилинди.

1983 ЙИЛ ҲОСИЛ МАВСУМИ

ПАХТАЗОР — МАРДЛАР МАЙДОНИ

XXVI

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ

● 16 сентябрь эрталабига қадар республикамизда 361423 тонна пахта тайёрланди. Ўтган куни далалардан 43287 тонна хом ашё териб олинди. Бухоро области заршунослари уйган хирмон 104144 тоннага етди. Бу йиллик планнинг 21,58 процентига тенгдир.

● Сурхондарё, Навоий, Хоразм, Бухоро областлари ва Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида машина терими давом эттириляпти.

● АНДИЖОН

Пахтаобод районидаги Ёқубов номли колхозда опа-сингил Марҳабо ва Зулхумор Қорабоевалар номини барча ҳурмат билан тилга олади. Улар кўпмингкилограммчилар мусобақасида пешқадамлик қилишяпти. Опа-сингиллар кунига хирмонга 200 килограммдан дурдона топширишга эришмоқдалар. Пешқадамларнинг аҳди мавсум давомида 15 тоннадан «оқ олтин» теришдан иборат.

● БУХОРО

Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг илғор механизатори Раҳим Нарзуллаев касбдошларига ўрнак бўляпти. У кунига ўз агрегати бункеридан 10 тоннага етказиб хом ашё тўкмоқда. Пешқадам механизатор мавсум охиригача 250 тонна дурдона териб бериш мажбуриятини олган.

● ХОРАЗМ

Хонқа районидаги Ленин орденли Охунбобоев номли колхознинг Аллаёр Раҳматуллаев бошлиқ бригадаси аъзолари теримни юксак уюшқоқлик билан олиб боришяпти. 15 сентябрь куни бу ерда йиллик планнинг 9 процентига етказиб пахта тайёрланди. Самандар Бобожонов, Собир Собировлар кунига ўз агрегатлари бункеридан 5—6 тоннадан дурдона тўкишга эришмоқдалар. Уларнинг ҳар бири мавсумда 250 тоннадан «оқ олтин» теришга сўз беришган.

● НАМАНГАН

Тўрақўрғон районидаги «Москва» колхозининг Давронбой Имомқулов бошлиқ бригадаси азаматлари энг юқори кўрсаткичга эришмоқдалар. Улар кунига йиллик планнинг 9 проценти миқдорида пахта тайёрлашяпти. Кўпмингкилограммчи теримчилардан Ҳалима Бобоназарова ва Муборак Аҳмадалиевалар кунига 130—150 килограммдан «оқ олтин» териш билан касбдошларига ўрнак бўлишмоқда. Илғор бригада деҳқонлари йиллик планни 1 октябргача бажариш ва янги ўзлаштирилган ерларнинг ҳар гектаридан 20 центнердан дурдона териб топширишга аҳд қилишган. Задарё районида 13 та агитбригада тузилди. Унинг составида ҳаваскорлар, лекторлар, медицина ходимлари бор. Район маданият бўлимининг агитбригадаси «Гигант», Навоий номли колхозлар ва «Украина» совхозида бўлди.

● СУРХОНДАРЁ

Область пахтазорларида 115 мингдан зиёд теримчи ишламоқда. Олтинсой районида пахта тераётган теримчилар энг юқори кўрсаткичга эришишмоқда. Ўтган куни ҳар бир теримчи ўрта ҳисобда 50 килограммдан «оқ олтин» терди. Бу кўрсаткич Жарқўрғон ва Қумқўрғон районларида ўртача 47 килограммни ташкил этди.

Ленин йўли районида машина терими қизғин давом этмоқда. Кунига далаларда 317 «зангори кема» юксак унум билан ишлатилмоқда. Будённий номли совхоздан Хўжамқул Рустамов ва Болта Алимовлар шу кунгача 50 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлдилар. Уларнинг ҳар бири кунига 10 тоннадан хом ашё тераётир.

● ТОШКЕНТ

Ўрта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхознинг Ботир Исматов бошлиқ бригадаси коллективи кунига хирмонга 2,5 тоннадан дурдона топширяпти. Илғор теримчилардан Гулнора Бойазизова ва Муқаддас Зокировалар юз килограммдан пахта термоқдалар. Бригада азаматлари ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш мажбуриятини олишган.

● СИРДАРЁ

Ворошилов районидаги Свердлов номли колхознинг Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Абдували Рустамов етакчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси бу йил ҳар гектар ердан 55 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилган. Улар кунига йиллик планнинг 3 проценти миқдорида пахта топширишга эришмоқдалар. Ёркиной Саидбоева ва Кўпайсин Ниғматова каби илғор теримчилар кунига 140—150 килограммдан «оқ олтин» теришмоқда.

Ильич райони полизчилари йиллик планни бажардилар. Давлат қабул пунктларига 28 минг тонна қовун-тарвуз етказиб берилди. Бу муваффақиятга Волков номли, «Правда», «Октябрь 60 йиллиги» совхозларининг меҳнатчилари муносиб ҳисса қўшдилар.

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,71	21,58	—	0,01
Навоий	1,10	10,38	—	—
Хоразм	1,43	8,58	0,01	0,02
Самарқанд	0,99	7,58	—	—
ҚҚАССР	0,99	6,83	0,05	0,05
Сурхондарё	1,05	6,69	0,17	0,31
Қашқадарё	0,85	5,98	—	0,03
Андижон	0,11	3,68	—	—
Фарғона	0,30	3,13	—	—
Тошкент	0,68	2,53	—	—
Наманган	0,26	2,39	—	—
Сирдарё	0,28	1,43	—	—
Жиззах	0,03	0,15	—	—
Республика бўйича:	0,73	6,09	0,02	0,04
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Бухоро	1,46	15,76	—	—
Навоий	2,00	11,87	—	—
Сурхондарё	1,14	7,60	—	—
Қашқадарё	0,81	4,85	—	—
Наманган	—	—	—	—
Республика бўйича:	1,08	7,30	—	—

ЭФИОПИЯДА КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

АДДИС-АБЕБА, 14 сентябрь (ТАСС). Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши (МҲМК) ва Меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссиясининг (ЭМПТК) раиси Менгисту Хайле Мариам бугун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегациясини қабул қилди. Делегация Аддис-Абебада В. И. Ленин ҳайкали очилиши маросими ҳамда Эфиопия революциясининг тўққиз йиллиги байрами муносабати билан бу ерда меҳмон бўлиб турибди.

Социалистик Эфиопия раҳбари Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсатига, озодлик, мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашаётган халқларни принципиал қўллаб-қувватлаётганлигига юксак баҳо берди. У эрксевар инсоният СССРни ер юзида тинчлик ва тараққиёт таянчи деб билаётганлигини таъкидлади. Пролетар интернационализми ленинча принципларига содиқ бўлган совет халқи ва унинг Коммунистик партияси, деди Менгисту Хайле Мариам, революция ғалабаларини ҳимоя қилиш ишида, янги социалистик жамият қурилишида Эфиопия меҳнаткашларига беғараз ёрдам бердилар ва ҳамон ёрдам бериб келмоқдалар. Менгисту Хайле Мариам Совет — Эфиопия муносабатлари ялпи тинчлик, демократия ва социализм манфаатлари йўлида бундан буён ҳам ривожланаверади, деб ишонч билдирди. Социалистик Эфиопиянинг миллий байрами муносабати билан бўлган тантаналарда ва Аддис-Абебада жаҳон пролетариати йўлбошчиси В. И. Ленинга Африка қитъасида биринчи ҳайкал очилиши маросимида иштирок этган КПСС делегациясининг визити — бунинг яна бир яққол далилидир, деди МҲМК ва ЭМПТК раиси.

Менгисту Хайле Мариам интернационалистик ёрдам учун Эфиопия халқи ва ЭМПТК Марказий Комитети номидан совет халқига, КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповга қардошлик саломини топшириб, миннатдорчилик изҳор этди.

Ш. Р. Рашидов жавоб нутқида КПСС делегацияси самимий, шодиёна қабул қилиб олинганлиги учун Эфиопия раҳбарларига миннатдорчилик билдирди. У КПСС ва Совет ҳукуматининг ер юзида тинчликни сақлаб қолиш, ядро уруши хавфини бартараф этиш йўлидаги куч-ғайратлари тўғрисида батафсил сўзлади.

КПСС делегациясининг бошлиғи Совет Иттифоқида партия қурилиши масалаларига, КПССнинг совет жамияти ҳаётидаги раҳбарлик ва раҳнамолик ролига тўхталиб ўтди. У Ўзбекистон мисолида СССРда миллий масала ҳал этилганлиги тўғрисида, Ўзбекистон меҳнаткашларининг экономика, социал ва маданий соҳаларда эришган ютуқлари ҳақида, Совет Иттифоқи барча халқларининг мустаҳкам бирлиги тўғрисида гапириб берди.

Совет халқи, унинг Коммунистик партияси, деб таъкидлади Ш. Р. Рашидов, Эфиопия революциясининг социалистик жамият негизларини барпо этиш учун олиб бораётган кураши томонида тураверади.

СОВЕТ—ЭФИОПИЯ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

АДДИС-АБЕБА, 15 сентябрь. (ТАСС). Мамлакатдаги энг йирик саноат корхоналаридан бири — Акаки шаҳридаги тўқимачилик фабрикаси меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган КПСС делегацияси билан учрашуви Совет Иттифоқи ва Социалистик Эфиопия халқлари бузилмас дўстлиги ҳамда пролетар бирдамлигининг намойишига айланди.

Фабрика директори Теклегзи Текие оммавий митингда олий мартабали меҳмонларни табриклаб, КПСС раҳбарлигида совет халқи социалистик қурилиш ишида эришган улуғвор муваффақиятлар социал адолат жамияти негизларини барпо этиш учун курашаётган Эфиопия меҳнаткашлари учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилади, деб таъкидлади.

Эфиопия революциясининг 9 йиллиги байрамида КПСС делегациясининг иштирок этиши ва В. И. Ленинга Африка қитъасида биринчи ҳайкал очилиши, деб уқтирди Теклегзи Текие, — чуқур рамзий маънога эга. Бу ҳол иккала мамлакат халқлари ўртасида қалин дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларидангина эмас, шу билан бирга Эфиопия меҳнаткашлари Ленин таълимотига содиқ эканликларидан ҳам далолат беради. Ленин таълимоти ҳозир ҳам жаҳонда тобора янги-янги ғалабаларга эришмоқда.

Ш. Р. Рашидов жавоб нутқида Эфиопия Африка халқларининг озодлик ва мустақиллик йўлида олиб борган қаҳрамонона кураши намунаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда, деди. Революциядан кейин ўтган тўққиз йил мобайнида ўртоқ Менгисту Хайле Мариам бошчилигидаги мамлакат раҳбарлари туб социал-иқтисодий ўзгартишларни амалга оширдилар, бу ўзгартишлар мамлакатни социализм йўлидан ривожлантириш учун асос яратди.

Янги тузумнинг ғалаба қозонишида, ривожланган экономика вужудга келтирилишида ва чинакам мустақиллик таъминланишида, деб таъкидлади Ш. Р. Рашидов асосий гап сизларда, ишчилар ва деҳқонларда қолган. Эфиопия революцияси янги жамият қурилиши соҳасида олға сурган вазифаларни амалга ошириш меҳнаткашларнинг сиёсий партияси мавжудлигига ҳам боғлиқдир. Зотан биз ҳеч шубҳаланмаймизки, ҳозир Эфиопияда илмий социализм принциплари асосида ташкил этилаётган партия меҳнаткашларнинг чинакам авангарди, улар орзу-умидларининг ифодачиси бўлиб қолади, илғор жамият қурилишида мамлакатни янги-янги ғалабалар сари бошлаб боради.

Совет Иттифоқи, деди КПСС делегациясининг бошлиғи, мустақиллик ва социал-тараққиёт учун курашаётган халқлар томонида, янги ҳаёт сари йўл очаётган Эфиопия томонида туриб изчил курашмоқда. Бизнинг революцион Эфиопия билан муносабатларимиз — дўстлик, интернационал бирдамлик муносабатлари ҳозирги замоннинг туб проблемалари юзасидан фикрларнинг муштараклиги, империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши кураш идеалларига садоқат муносабатларидир. Бундан беш йил муқаддам СССР билан Эфиопия ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартнома ҳам шундан далолат беради. Бу шартнома муносабатларимизни ривожлантиришнинг янги уфқларини очиб берди.

Ш. Р. Рашидов сўзининг охирида янги ҳаёт қурилишида Эфиопия халқига янги-янги муваффақиятлар тилади, Совет Иттифоқи бундан буён ҳам эфиопияликлар революциясига ҳар томонлама мадад бераверади, деб ишонтирди.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВИЗИТИ ТУГАДИ

АДДИС-АБЕБА, 15 сентябрь. (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегациясининг Эфиопияга қилган визити тугади. Делегация Аддис-Абебада В. И. Лениннинг Африка қитъасидаги биринчи ҳайкалини очиш маросимида ҳамда Эфиопия революциясининг тўққиз йиллиги байрами муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашди.

Ш. Р. Рашидов жўнаб кетишдан аввал матбуот учун баёнот бериб, кўрсатилган иззат-икром ва меҳмондўстлик учун муваққат ҳарбий маъмурий кенгаш (МҲМК) ва Эфиопия меҳнаткашлари партияси ташкилот комиссияси (ЭМПТК) раиси Менгисту Хайле Мариамга, Эфиопиянинг бошқа раҳбарларига, бутун эфиоп халқига астойдил миннатдорчилик изҳор этди. Делегациямиз ҳамма жойда эътибор билан самимий кутиб олинганини, деб таъкидлади у, биз совет халқи билан эфиоп халқи, КПСС билан ЭМПТК ўртасидаги муносабатларга хос бўлган қардошларча дўстликнинг нишонаси деб биламиз.

Революциянинг 9 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашганлигимиз бизга эфиоп халқининг бўлажак социалистик жамият қуриш йўлида ўзи танлаб олган йўлдан олға боришга азму қарор берганлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилиш имконини берди. Аддис-Абебадаги улуғ Ленин ҳайкали шу азму қарорнинг ёрқин тимсоли бўлди, социалистик Эфиопия халқи ва мамлакат раҳбарларининг социализм ғояларига чуқур садоқати, ҳамма шаклдаги зулм ва эксплуатацияга қарши, империализмга қарши кураш тимсоли бўлди.

Биз эфиоп халқининг нақадар зўр ғайрат-шижоат билан янги жамият қураётганини, унинг машаққатли бунёдкорлик иши реал натижаларини, унинг совет халқи билан дўстликни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга бўлган иштиёқини кўрдик.

КПСС делегацияси Эфиопия раҳбарлари ва меҳнаткашларининг намояндалари билан бўлган учрашув ҳамда суҳбатлардан ёрқин таассурот олди. Биз МҲМК ва ЭМПТК раиси Менгисту Хайле Мариам билан бўлган суҳбатга алоҳида аҳамият берамиз. Уни бизнинг мамлакатимизда империализмга ва мустамлакачиликка қарши толмас курашчи деб, Эфиопия революцияси ғалабаларини ҳимоя қилиш ва монархия вайроналари ўрнида халқ демократик республикасини қуриш ишига катта ҳисса қўшаётган инсон деб жуда яхши биладилар.

Сўзининг охирида Ш. Р. Рашидов КПСС делегациясининг визити натижаларидан чуқур мамнуният изҳор этди ва қардош эфиоп халқига омон-эсонлик, равнақ тилади, мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

Аэродромда КПСС делегациясини МҲМК доимий комитетининг аъзоси, ЭМПТК Марказий Комитетининг аъзоси Вобишет Десие, ЭМПТК Марказий Комитетининг масъул ходимлари, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Москвадаги аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси Т. Н. Осетров, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари К. Н. Брутенц, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС)

ИЛМ-ФАН — БЕШ ЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети марксча-ленинча ўқиш, иқтисодий таълим ва комсомол сиёсий маорифи системасида ўқув йили бошланишига тайёргарлик масалаларига бағишланган республика семинар-кенгашини ўтказди. Семинар-кенгашда область, шаҳар ва район партия комитетлари пропаганда ва агитация бўлимлари мудирларининг ўринбосарлари — сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг мудирлари, область марказларидаги шаҳар партия комитетларининг инструкторлари қатнашдилар.

Семинарда КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленуми талаблари асосида сиёсий ва иқтисодий таълим сифатини ва таъсирчанлигини янада ошириш масалалари икки кун давомида муҳокама қилинди. Машғулотларни шундай ташкил этиш керакки, ўқитиш жараёнида олинган билимлар меҳнат активлигини, ғоявий чиниқишни оширсин, шахс маънавий камол топишининг самарали воситаси, актив ҳаётий позицияда туриш шарти бўлсин. Меҳнаткашларда коммунистик дунёқарашни шакллантириш уларни юксак онглилик, талабчанлик руҳида, КПСС XXVI съезди қарорларининг, ўн биринчи беш йиллик планларининг бажарилиши учун масъулиятни сезиш руҳида тарбиялаш ишида идеология ходимларининг роли тобора ошиб бораётганлиги уқтириб ўтилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика комсомоли Марказий Комитетининг, Узсовпрофнинг масъул ходимлари, ижтимоий фанлар соҳасидаги олимлар, министрлик ва идораларнинг вакиллари семинар-кенгаш иштирокчилари ҳузурида доклад қилдилар. Улар КПСС ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсати тўғрисида, идеология, сиёсий-тарбиявий ишларни яхшилаш борасида партия комитетларининг вазифалари, марксча-ленинча ўқиш, иқтисодий таълим ва комсомол сиёсий маорифи самарадорлигини ошириш йўллари тўғрисида батафсил гапирдилар. Кенгаш иштирокчилари иш тажрибаларини ўртоқлашдилар. (ЎзТАГ).

«КОСМОС-1498» ПАРВОЗДА

1983 йил 14 сентябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1498» учирилди.

Йўлдош ичига СССР халқ хўжалиги турли тармоқлари ва халқаро ҳамкорлик манфаатларини кўзлаб Ернинг табиий ресурсларини тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишламоқда.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТЛАР МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН КУРАШДА

ТАЖРИБА ВА МЕҲНАТ — ЭГИЗАК

- ● ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА — СИФАТ ВА САМАРАДОРЛИК
- ● БОҒ ЯРАТИШ — СОҲИБКОРНИНГ ЭЗГУ НИЯТИ
- ● МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ — БОШ МАСАЛА
- ● ОНГЛИ ИНТИЗОМ — МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ
- ● ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ АМАЛДА

«Красногвардейский» совхози Булунғур районида узумчилик билан шуғулланадиган хўжаликлар ўртасида фахрли ўринлардан бирини эгаллайди. Ўрни келганда Самарқандни қора ва оқ кишмишнинг ватани, десак муболаға бўлмас. Чунки, Иттифоқимизда етиштириладиган уруғсиз узумнинг 60 проценти мазкур область зиммасига тўғри келади. Демак, бу экин ҳосилдорлигини ошириш, юқори сифатлилигини таъминлаш, уни Бутуниттифоқ фондига янада кўпроқ жўнатиш бош вазифалардан биридир.

Бу масъулиятли вазифани яхши англаган совхоз дирекцияси ва партия комитети қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари қатори узумчиликни ривожлантиришга алоҳида эътибор бермоқда. Жумладан, фан ютуқларининг ишлаб чиқаришга дадил татбиқ этилиши кутилган натижани берди. Симферополь давлат университети ўсимликлар физиологияси кафедраси мудири, доцент М. Мананков совхоз токзорларида уруғсиз узумларга гиббереллин препарати таъсирини ўрганди. Тажриба ҳар гектар ердаги кишмишдан қўшимча 50 — 55 центнердан ҳосил олиш мумкинлиги кўрсатди. Олимнинг гиббереллиндан лейкопластир усулида қўлланиши ҳосилдорликни гектаридан 165 центнергача етказиш имкони борлигини исботлади. Ана шу янгилик шарофати туфайли хўжалик йилига 1—2 миллион атрофида соф фойда кўраётганлиги ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш тармоқларининг тубдан яхшиланишига олиб келди.

—Совхозимиз сертармоқ хўжалик, —дейди совхоз директори, Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари соҳиби, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Қ. Жуманиёзов, — 6 бўлим ва 30 бригадага уюшган ишчилар, соҳибкору сабзавоткорлар, пиллакору чорвадорлар бир оила аъзоларидек ҳиммат кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Маъмурият ва партия ташкилоти меҳнат аҳлига ғамхўрлик, ишчиларнинг унумли ишлашлари учун қулай шарт-шароит яратиб бериш ҳақида ғамхўрлик қилаётир. Фикримиз далили учун қурилиши жадал олиб борилаётган бир неча объектни санаш мумкин. Масалан, 500 ўринли маданият уйи, 2 та кишки клуб, кутубхона ўз муҳлислари ихтиёрида бўлади. Ҳар бир бўлим дала шийпони меҳнатчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариш масканига айлантирилган. Истаган киши бу ерда шахмат-шашка, биллиард ўйнаши, радио тинглаши, телевизор кўриши ёки газета-журнал ўқиши мумкин. Айниқса, коммунист Шукур Қаюмов ва Қаршибой Эгамов бошқарувчилик қилаётган 6—3-бўлимлар дала шийпонлари меҳнаткашларнинг иккинчи уйларига айланиб қолган. Бу ерда район миқёсидаги семинар-кенгашлар тез-тез ўтказиб турилаётгани бежиз эмас.

Дарҳақиқат, қаерда меҳнаткашлар талаб-эҳтиёжи, орзу-умиди, истак-таклифига эътибор билан қаралса, ўша ерда меҳнат самарадорлиги ортаверади. Хўжалик чорвадорлари моллар маҳсулдорлиги ва етиштирилган маҳсулот сифатига алоҳида эътибор берганликлари, давлатга гўшт, сут, тухум топшириш ярим йиллик планларини анча ортиғи билан адо этганликлари учун республика ва область кўчма Қизил байроқларини қўлга киритдилар. Бу муваффақиятларда хўжаликдаги 108 коммунистнинг ҳиссаси катта, албатта.

—КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари қарорлари хўжалик коммунистлари учун программ ҳужжат бўлиб хизмат қилмоқда, — дейди совхоз партия комитети секретари Икромжон Маматқулов. —Ишлаб чиқаришнинг энг масъулиятли участкаларига коммунистлар раҳбарлик қилмоқдалар. Масалан, Абдусалом Бемаев бошқарувчи бўлган 1-бўлим, Шукур Қаюмов раҳбарлик қилаётган 6-бўлим деҳқонлари социалистик мусобақада пешқадамликни қўлдан бермай келмоқдалар. Меҳнат Қизил Байроқ ордени соҳиби Раббим Назаров бошлиқ бригадада эса хўжаликнинг фахрийфтихори ҳисобланади.

Юқоридаги факт ва мисоллардан шуни айтиш мумкинки, хўжалик фаолиятининг барча соҳаларида партия комитетининг авангардлик, ташкилотчилик роли яққол сезилиб турибди. Пешқадам бўлим ёки бригада шарафига байроқ кўтариш анъанага айланган. «Энг яхши сувчи», «Энг яхши соҳибкор», «Энг яхши механизатор» унвонлари таъсис этилгани меҳнат кишисининг ижодий активлигини ўстиришда қўл келмоқда. Оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар айниқса, 5-бўлим ва марказий устахонада цех партия ташкилотларида яхши йўлга қўйилганини алоҳида таъкидлаш керак.

Совхоз партия комитети КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажара бориб, меҳнат интизомини бузувчиларга қарши кескин кураш олиб бораётир. Масалан, 2-бўлим агрономи Ҳалил Ҳакимов парник ишларида ўзибўларчиликка йўл қўйганлиги учун партия комитетида муҳокама этилиб, унга хайфсан эълон қилинди. Шу бўлим 2-бригадасида олма сақланиши устидан тегишли назорат ўрнатмаган мутасадди ўртоқларга қаттиқ дашном берилди.

Яна гиббереллин ҳақида бир оғиз сўз. Совхоз 950 гектар ҳосил берадиган токзорга эга. Дастлаб бу препарат 6—7 гектар майдонда синаб кўрилган бўлса, эндиликда бу кўрсаткич 280 гектарни ташкил этади. Экинлар парвариши, озиқлантириш асосан механизация гарданида бўлгани учун меҳнат унумдорлиги анча кўтарилди. Гиббереллин қўлланилган токзорлардан гектарига 130—150 центнердан кишмиш ҳосили олинмоқда. 500 тонна мева, уруғсиз узумнинг деярли ҳаммаси, яъни 1500 тоннаси Москва, Урал, владивостоклик қардошлар дастурхонига тортиқ қилинади. Йил охиригача давлатга 1200 тонна мева сотилади. Бу кўзда тутилганидан 100 тонна кўп демакдир.

Саккизта цех партия ташкилоти ва тўртта партия группасига бирлашган красногвардейсклик коммунистлар олдида шаҳарликларни мўл-кўл мева, узум, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлашдек катта вазифа турибди. Партия кўрсатмаларини, КПСС XXVI съезди қарорларини изчил ҳаётга татбиқ этаётган аҳил коллектив коммунистлар етакчилигида бу зиммага олинган мажбуриятни ҳам муваффақиятли бажаришига шак-шубҳа йўқ.

А. МАННОПОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

КОРХОНА ТАЙЁР

Чиғириқ маккажўхори саралаш заводи янги ҳосилни қабул қилиб олишга тайёргарликни тамомлади. Бу завод республика далалари учун кондицияли маккажўхори уруғи етказиб берадиган асосий корхонадир.

Завод цехлари янги мавсумга тўла реконструкция қилинди. Кам қувватли эски агрегатлар ўрнига замонавий ва серунум машиналар ўрнатилди, ҳар соатда ўн тоннагача донга ишлов берадиган ускуна, ихчам янчиш машинаси ва бошқа агрегатлар фойдаланишга топширилди.

Ремонт ишларининг ҳаммасини корхона ишчилари ўз кучлари билан бажардилар. Дони тозаланган сўталар колхоз ва совхозларнинг паррандачилик ва чорвачилик фермаларига жўнатилади.

КОМПЛЕКС ҚУРИЛЯПТИ

Боёвут районидаги Пушкин номли совхозда 500 бошга мўлжалланган бузоқхона фойдаланишга топширилди. Бу ерда 3000 бош қорамол боқиладиган йирик чорвачилик комплекси барпо этилмоқда. «Облколхозстрой»нинг Боёвут механизациялашган кўчма колоннасидан Ж. Абдулазизов бошлиқ комплекс бригада иш суръатини ошириб меҳнат қилмоқда. Ғишт терувчилардан Кўчмурод Ҳалимбоев, Жонузоқ Шойзоқов, монтажчилардан Жума Асадуллаевлар смена топшириқларини 120-130 процент қилиб адо этмоқдалар.

ДАШТДА ЗАВОД

Қашқадарё областининг Жайнов посёлкасида янги пахта тозалаш заводи ишга туширилди. Корхона Усмон Юсупов районидаги қўриқ совхозларининг пахтасини қайта ишлаб бера бошлади. Бу завод белгиланган муддатдан уч ой илгари қуриб битказилиб, барвақт ишга тушди. Модернизация қилинган автомат жинлар билан таъминланган бу корхона йилига 40 минг тонна пахтани қайта ишлаш қувватига эга. Корхонанинг ишга туширилиши билан район хўжаликларининг транспорт чиқимлари ҳам анча қисқарди.

Бу — Қарши даштидаги ўн иккинчи пахта заводидир. Беш йиллик охиригача Помуқ посёлкасида ҳам яна бир корхона ишга туширилади.

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ ТАЙЁРЛАШ ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИДА

ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИ

Автоном республика халқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Экономиканинг тараққий этиши ўз навбатида халқ фаровонлигини оширишга ҳам катта таъсир кўрсатяпти. Қорақалпоғистонликлар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун кураш мусобақасини авж олдириб, халқ хўжалиги турли тармоқларида юқори натижаларга эришмоқдалар.

Беш йилликнинг икки йилидагина 906 миллион сўм капитал маблағ ўзлаштирилди. 857 миллион сўм қимматга эга бўлган асосий фондлар ишга туширилди. Йирик корхоналардан ўнтаси фойдаланишга топширилда. 2,8 минг гектар суғориладиган ерлар ўзлаштирилди. 1047 минг квадрат метр уй-жой бинолари қурилди. Аҳолининг реал даромадлари ўсди. Саноат корхоналари 1983 йилнинг етти ойида товар маҳсулот ишлаб чиқариш, уларни реализация қилиш давлат планларини орттириб бажардилар.

Маълумки, ленинчи партиямиз ва социалистик давлатимизнинг совет кишилари моддий ва маънавий эҳтиёжларини мумкин қадар тўлароқ қондиришдан ҳам олижаноб мақсади йўқ. Партия ва ҳукуматимизнинг аҳолининг истеъмол буюмларига бўлган эҳтиёжини қондиришга оид қўшимча тадбирлар ҳақидаги кўрсатмалари автоном республика меҳнаткашлари томонидан қизғин маъқулланиб, уни амалга ошириш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда.

Партия ташкилотлари халқ турмуши фаровонлигини тобора яхшилаш масалалари билан комплекс шуғулланаётганликлари меҳнаткашлар ташаббускорлигини оширмоқда. Автоном республика партия ва совет органлари кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни жадаллаштириш, сифатини яхшилаш, хилларини кўпайтириш билан ҳар қачонгига қараганда фаолроқ шуғулланяптилар. Беш йилликнинг бошидан буён кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш ҳажми 34 процент ошди.

Саноат ишлаб чиқаришининг ана шу муҳим тармоғи юксалиб бораётганлигини айрим рақамлар орқали янада яққол тасаввур қилиш мумкин. Беш йиллик дастлабки йилида кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш плани 106,6 процент бажарилиб, планга қўшимча тайёрланган маҳсулот қарийб 13 миллион сўмликни ташкил этганди. Ўтган йили бундай буюмлар ишлаб чиқараётган коллективлар қаторига яна 30 та корхона ва ташкилот қўшилди. Бугунги кунда фақат саноат корхоналарининг ўзидан 87 таси кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб чиқаришни кўпайтиришга баракали ҳисса қўшиб келмоқда. Шу йилнинг ўтган ойларида кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб чиқариш топшириғи 6,7 процент зиёда қилиб бажарилди.

Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш соҳасида қатор ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада корхоналар техникавий жиҳатдан қайта жиҳозланиб, қудратли бўлиб бормоқда. Бир қатор корхоналар реконструкция қилинмоқда, уларнинг айримларида қўшимча цехлар барпо этилиб, кенгайтирилмоқда. Маҳаллий хом ашё ва ишлаб чиқариш чиқитларидан фойдаланиш кенгайди. Оҳак, ғишт, қамиш плиталари, ўтовбоп кигизлар ишлаб чиқариш анча кўпайди. Кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришнинг моддий базаси муттасил мустаҳкамланиб боряпти. Бу ишга саноатнинг «А» группаси корхоналарини ҳам жалб этиш кутилган натижалар бермоқда. Оғир саноат корхоналарининг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарувчи корхоналарга кўрсатаётган мадади халқ моддий фаровонлигини оширишда муҳим роль ўйнаётганлигини фахр билан таъкидлаб ўтиш мумкин. Бугунги кунда халқ истеъмоли буюмлари тайёрлаб чиқариш билан 350 дан кўпроқ корхона ва ташкилот шуғулланмоқда.

Автоном республиканинг қатор корхоналарида халқ истеъмоли учун зарур бўлган маҳсулотлар тайёрлашни кўпайтиришда резервлардан фойдаланиш учун қизғин кураш олиб борилмоқда. Хўжайли гўшт комбинати, Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига қарашли аграрсаноат бирлашмаси, Тахиатош дон маҳсулотлари комбинати каби корхоналар ва ташкилотлар маҳсулотларнинг сифатини мунтазам янгилаб, яхшилаб бориш билан бирга, белгиланган топшириқларни ортиғи билан бажаришга ҳам муваффақ бўлмоқдалар. Қисқа давр мобайнида Тўрткўл, Беруний тўқувчилик, Манғит, Хўжайли йигирув фабрикалари фойдаланишга топширилди.

Маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини жорий этиш соҳасида ҳам катта ишлар олиб борилмоқда. Яқин-яқинларда ҳам Нукус нон комбинатида тайёрлаб чиқарилган нонбулка маҳсулотлари сифати хусусида паст-баланд гаплар юрар эди. Бу масала область партия комитети бюросида атрофлича муҳокама қилиниб, юз берган аҳволнинг сабаблари очиб ташланди. Корхонага тегишли амалий ёрдам кўрсатилди. Натижада қисқа вақт ичида комбинатда маҳсулот сифати анча яхшиланди, нон-булка маҳсулотларининг бир қанча янги хилларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Қорақалпоғистон АССР саноати маҳсулот сифатини яхшилаб боришнинг катта имкониятларига эга. Янги хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш даврида ана шунга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу ишда инженер-техник ходимлар, конструкторлик бюролари етакчи мутахассисларининг роли катта. Улар сифат масалалари билан мунтазам равишда шуғулланмоқдалар, янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш устидан қатъий назорат ўрнатганлар. Шундай назорат натижасида сифати паст маҳсулотлар тайёрлашнинг йўли тўсилмоқда.

Кўпгина корхоналар имзоланган шартномалар бўйича маҳсулот етказиб бериш планларининг бажарилишига қатъий амал қилмоқдалар. Гўшт ва балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмалари, Нукус мебель фабрикаси сингари корхоналар меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни юксак даражада уюштириш, давлат ҳамда технология интизомига қатъий амал қилиш, раҳбар кадрларнинг масъулиятини ошириш, бир-бирига ҳамкор корхоналарнинг социалистик мусобақасини ривожлантириш йўли билан ўзаро шартномаларда назарда тутилган маҳсулот етказиб бериш планлари ортиғи билан бажариляпти.

Шуни тан олиш керакки, кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш имкониятларидан ҳамон мукаммал фойдаланмаётган корхоналар ҳам бор. Қатор министрлик ва идораларга қарашли корхоналарда кенг истемъол буюмлари ишлаб чиқаришга қўшилаётган ҳисса салмоғи жуда кам. Бунга «Каракалпакмрамор» ишлаб чиқариш бирлашмаси фаолиятини мисол қилиб келтириш мумкин. Бирлашмада кенг истеъмол буюмлари тайёрлаш умумий маҳсулот ҳажмида 1,3 процентнигина ташкил қилади. Тахиатошдаги «Ремстройдормаш» заводи эса умумий маҳсулотнинг 0,4 проценти ҳисобида кенг истеъмол буюмлари тайёрлаш билан кифояланмоқда. Қорақалпоғистон АССР Маҳаллий саноат ва Маиший хизмат кўрсатиш министрликлари ҳам бундай маҳсулотлар хилларини кўпайтириш билан астойдил шуғулланаётгани йўқ.

Область партия комитети, Автоном республика ҳукумати халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш, бундай маҳсулот тайёрлашда қатнашадиган корхоналар тармоғини кенгайтириш беш йилликнинг энг муҳим масалаларидан бири — халқ фаровонлигини оширишга ҳар қачонгидан ҳам катта эътибор беради, бу соҳада юз бераётган камчиликларни бартараф этади, бу соҳада зарур чора-тадбирларни кўраверади.

Р. БЕКИМБЕТОВ,
Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитети саноат-транспорт бўлимининг мудири.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ШАҲАРЛАРИ БЎЙЛАБ

ЧЎЛ ЎРТАСИДАГИ БЎСТОН

Навоийда янги — ўнинчи микрорайон қурила бошлади. Бу воқеа шаҳарнинг 25 ёшга тўлиш санасига тўғри келди.

Янги микрорайонда 20 минг киши—бугунги Навоий аҳолисининг тахминан бешдан бир қисми яшайдиган бўлади. Бу ерда уй-жойлардан ташқари маданий-маиший аҳамиятдаги барча зарур объектлар — болалар боғчалари, мактаблар, магазинлар, кутубхона, автомат телефон станцияси, маиший хизмат кўрсатиш уйи қад кўтаради.

Бу ердан, чўлда қад кўтарган улкан заводлардан минерал ўғит ва цемент ортган эшелонлар Қозоғистонга, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистонга бормоқда. Мамлакат деҳқонлари Навоийдан ўсимликларни муҳофаза қилувчи химиявий воситалар, тўқимачилар эса минглаб тонна сифатли нитрон тола олмоқда. Навоий ГРЭСидан бошланиб минглаб километрга борувчи кучли электр оқими бешта иттифоқдош республиканинг ўнлаб шаҳарлари ва қишлоқларини чароғон этмоқда.

Навоий — жазирама Қизилқум чўлининг жанубидадир. Лекин бу ердаги соясалқин хиёбонлар киши кўзини қувонтиради. Аҳоли жон бошига 35 квадрат метр дов-дарахт тўғри келади. Ҳовуз ва парклар, фонтанлар кишини ўзига жалб қилади...

Бу ерда ҳамма иморатлар дид билан, қулай қилиб, иссиқ иқлимда яшайдиган кишининг алоҳида эҳтиёжларини назарда тутиб қурилмоқда. Уйларнинг айвонлари кенг, кўчаларда кўмкўк хиёбонлар, кварталларда ҳовузларни кўрамиз. Навоийликлар ўз шаҳарларини яхши қурганлиги учун ленинградлик архитекторлар ижодкор коллективи СССР Давлат мукофотини, халқаро архитекторлар союзининг Патрик Аберкромби номидаги мукофотини, бошқа бир қанча мукофотларни олганлигидан ҳурсанддирлар.

Қизилқум бойликларини ўзлаштириш пешқадами бўлган Навоий ўзи сингари Учқудуқ ва Зарафшон шаҳарлари бунёд бўлишида ёрдам берди. Ҳозир эса Ўзбекистоннинг энг ёш области маркази келажакка дадил қарамоқда. Навоийнинг 2000 йилгача мўлжалланган янги бош плани унинг аҳолиси анча ўсишини кўзда тутади. Яқин фурсатда темир йўл вокзали, янги аэропорт, спорт саройи, олий мактаблар ва касалхоналар, маданият саройи ва катта-катта маиший хизмат корхоналари қуриб битказилади.

Шаҳарнинг шимолий чеккасида экскаваторлар канал қазимоқда. Бу канал бутун Навоийни ўраб олади. Канал қирғоқларига гранит ва мармар қопланади. Соҳил бўйида янги парк зонаси барпо этилади.

С. РУХМАЛЕВ,
ЎзТАГ мухбири.

ХОРАЗМ. Коммунист О. Қаландаров Урганч автотранспорт корхонасида чорак асрдан буён ишламоқда. Республикамизнинг 15 илғор ишчисининг ташаббусига қўшилган пешқадам ҳайдовчи бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқни бажаришга аҳд қилган. Ҳозир унинг меҳнат календарида 1986 йил. Суратда: ҳайдовчилар бригадаси бошлиғи О. Қаландаров.

Қ. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

ЕЧИМИНИ КУТАЁТГАН МУАММОЛАР

ФАН ТАРАҚҚИЁТИ

География фани халқ хўжалигининг актуал масалаларини муваффақиятли ҳал қилишда тобора янги мазмун касб этмоқда. Энг муҳими шуки, ҳозирги замон географияси предмети илмий-тадқиқот методларининг такомиллашуви, янги фундаментал қонуниятларнинг кашф этилиши ва амалий аҳамиятининг орта бориши туфайли тобора катта эътиборга сазовор бўлмоқда. Бу фаннинг ҳозирги мавқеи, келгуси истиқболи кўп жиҳатдан давримизнинг энг мураккаб ва айни вақтда долзарб проблемаси бўлган жамият билан табиатнинг ўзаро алоқаси масаласида қай даражада иштирок этишига боғлиқ. Жамият билан табиат ўртасидаги алоқанинг тобора кучайиши ва мураккаблашуви эса ўз навбатида география фани роли ҳамда нуфузининг ортиб боришига олиб келади.

Ҳозирги вақтда инсон меҳнати туфайли ер қаъридан йилига юз миллиард тоннадан ортиқ руда, ёнувчи қазилма бойликлар ва қурилиш материаллари қазиб олинади. Қишлоқ хўжалигида 400 миллион тоннадан ортиқ минерал ўғит ва тўрт миллион тонна ҳар хил заҳарли химикатлар ишлатилади. Ҳайдаладиган ерларнинг тўхтовсиз кенгайтирилаётгани сабабли курраи заминимиздаги ўрмонлар майдони кейинги 200 йил ичида икки баравар қисқарди. Эндиликда қуруқликнинг атиги 26 проценти ўрмонлар билан банд, холос. Табиий бойликлардан интенсив фойдаланиш натижасида баъзи регионларда уларнинг айрим турлари кескин камайиб кетмоқда ёки бутунлай тугамоқда. Бу ҳол табиатни муҳофаза қилиш ва унинг бойликларидан оқилона фойдаланиш проблемасини ҳал қилишни тақозо этади. Чунки табиий ресурслардан жадал фойдаланиш ҳозироқ кўплаб номатлуб оқибатларга олиб келмоқда. Чунончи, планетамизда кейинги ярим аср мобайнида ҳайдаладиган ерларнинг йилига 50—70 квадрат километри чўлга айланиб, ишдан чиқиб боряпти. Эндиликда бу ҳодиса айрим мамлакат доирасидан чиқиб, кўплаб давлатларни қамраб олган катта территорияда юз бермоқда.

Бу ҳол ушбу ҳодисага қарши халқаро миқёсда мунтазам кураш олиб боришни зарур қилиб қўяди.

Табиатдан тўғри фойдаланмаслик табиий компонентлар ўзаро мувозанатининг бузилишига, бу эса турли салбий оқибатларга олиб келади. Орол денгизи, Севан ва Балхаш кўллари ҳамда уларга қуюлувчи дарёлар сув ресурсларидан халқ хўжалигида меъёридан ортиқча фойдаланиш натижасида уларнинг сатҳи анча пасайганлиги фикримизнинг далилидир. Биргина Орол денгизи сатҳининг тўққиз метрга пасайишидан унинг талайгина қисми қуруқликка айланди. Бунинг 80 проценти шўрҳокдир. Шамол атрофга туз кристалларини учириб бориши сабабли Қорақалпоғистон АССРнинг суғориладиган ва яйлов ерларида тупроқнинг шўрланиши кучаймоқда. Амударё ва Сирдарё йилига Орол денгизига 32 миллион тонна сувда эриган ҳар хил тузлар келтирар эди, эндиликда эса бу тузлар суғориладиган ерларда, оқар сувлар йиғиладиган жойларда тўпланмоқда. Бу ҳол обикор ерларда қўшимча зовур тармоқлари қуриш, шўр ювиш ишларини жадаллаштиришни тақозо этмоқда, айни чоғда ўзига хос туз «омборхоналари»ни вужудга келтирмоқдаки, вақти келиб улар воҳаларнинг шамол таъсирида шўрланишига сабабчи бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Бинобарин, тузларнинг бу обикор ерларга кўрсатадиган таъсирини жиддий тадқиқ этиш лозим.

Ҳаёт рамзи бўлмиш сув айниқса, қуруқ континентал иқлим шароитида бебаҳо бойликдир. Бизда, сув энг кўп истеъмол қилинадиган обикор деҳқончиликда ундан фойдаланиш коэффициенти ҳозир анча паст. Пахта, шоли ва бошқа экин далаларида ҳамда ирригация шохобчаларида сув шимилиб сарф бўлишидан ташқари нотўғри фойдаланиш натижасида коллектор, зовур ва ботиқларга ташлаб юборилмоқда. Бизнингча, сувдан фойдаланиш коэффициентини юқори даражага кўтариш тадбирларини амалга ошириш билан бирга суғоришда зовур сувларидан оқилона фойдаланиш масаласини илмий жиҳатдан асослаб беришнинг ҳам вақти келди. Чунки, сув танқислигининг орта бориши янги ерларни ўзлаштириш ишини мураккаблаштирса, зовур сувлари ҳажмининг кўпайиши дарёлар сувининг шўрлигини оширмоқда. Фарғона водийси, Мирзачўл ва Тошкент воҳаларидан оқава сувлар Сирдарёга қуйилиши ҳисобига унинг шўрлиги дарёнинг қуйи қисмида уч грамм-литрга етади. Натижада бу зонада деҳқончилик қилиш анча қийинлашмоқда. Худди шундай ҳодиса ҳозир Амударё этакларида ҳам рўй бермоқда. Агар фақат Амударё этагидаги зовур сувларининг бир қисми қуриб бораётган Амударё дельтасига буриб юборилиб, суғоришда фойдаланилса, кўплаб ем-хашак етиштириш мумкин. Ахир, дельтада авваллари йилига беш миллион тоннагача пичан етиштирилар эди-ку. Бундан ташқари ундан яйлов сифатида фойдаланиларди. Қуриб бораётган яйловларга сув чиқариш жойнинг экологик шароитини яхшилаш билан бирга бу ерларнинг чўлга айланишининг олдини олган бўлур эди. Яйловларни сув билан таъминлашдан ортган сувларни Орол денгизининг қуриган қисмига юборилса, бу ерларда ҳам кўплаб емхашак етиштиришга имкон туғиларди. Ваҳолонки, Қуйи Амударёда йилига 4—5 кубокилометр зовур сувлари қумлар ва ботиқларга оқиб келиб, буғланяпти ва ерга шимиляпти.

Ўзбекистонда табиий бойликлардан фойдаланиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишлари билан боғлиқ бўлган яна бир қатор илмий проблемалар вужудга келмоқдаки, буларни ўз вақтида ижобий ҳал қилиш, табиатни янада бойитиш мақсадида **республика Фанлар академияси таркибида табиатни муҳофаза қилиш илмий маркази очилса айни муддао бўлар эди.**

Ҳозирги замон географиясидаги энг янги ижобий тенденциялардан бири иқтисодий масалалар билан чамбарчас боғлиқ ҳолда социал масалаларни ҳам атрофлича географик таҳлил қилишдир. Аҳоли сонининг ўсиши ва меҳнат ресурсларини оқилона жойлаштириш масалалари КПСС XXVI съезди ва партиямиз Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларида уқтириб ўтилди. Булар орасида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги ва маҳсулдорлигини ошириш алоҳида ўрин тутади.

Ўзбекистонда аҳоли ва меҳнат ресурсларининг ўсиши мамлакатимиз Европа қисмидаги республикалар, Қозоғистон ва Қирғизистондагига нисбатан юқори суръатда бормоқда. Республикамиз аҳолиси 1970—1983 йиллар мобайнида 11,8 миллион кишидан 17 миллион кишига ёки 44 процентга кўпайган. Ваҳолонки, шу давр мобайнида мамлакат бўйича аҳоли ўсиши кўрсаткичи ўн икки процентни ташкил этди. Аҳолининг кўпайиши меҳнат ресурсларининг таркиб топишида мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади. Республикамиз бу жиҳатдан асосан тўла таъминланганлигига қарамай, унинг айрим областлари, баъзи бир халқ хўжалик тармоқлари ва корхоналарида ишчи кучи етишмайди.

Кейинги йилларда халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган улкан ишларнинг амалга оширилиши — Қарши, Мирзачўл ва Жиззах чўлларининг, Қорақалпоғистондаги ер массивларининг тез суръатлар билан ўзлаштирилиши, саноати суст ривожланган область ва шаҳарларда кўплаб йирик корхоналарнинг бунёд қилиниши натижасида бу хил камчиликлар янада яққол сезилиб қолди. Уларни тезроқ бартараф қилиш юзасидан бизда қатор муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. Республика Меҳнат давлат комитети ва унинг жойлардаги бўлим ҳамда бошқармалари ишчи кучини рационал тақсимлаш ва жойлаштириш, меҳнат ресурсларини унга бой область ва районлардан ишчи кучига эҳтиёж катта бўлган область ва районларга кўчириш, корхоналарни ишчи кучи билан таъминлаш борасида анча ишлар олиб бормоқда. Ортиқча меҳнат ресурсларига эга бўлган шаҳар ва район марказларида йирик корхоналарнинг филиаллари ташкил қилинмоқда.

Лекин бу ишларнинг суръати ва кўлами ҳозирча замон талабига етарли жавоб бермаяпти. Ҳисобларнинг кўрсатишича, 2000 йилга бориб Ўзбекистоннинг аҳолиси 29—30 миллион кишига етади. Аҳолининг тез кўпайиши, саноатнинг бунга нисбатан секинроқ суръат билан ривожланиши, сув ва у билан узвий боғлиқ ҳолда ўзлаштириладиган ерларнинг чекланганлиги, табиийки, қатор проблемалар келтириб чиқаради.

Яна бир муҳим муаммо — ишлаб чиқариш кучларининг территориал жойлашишини такомиллаштиришдир. Тўғри, ҳозирги вақтда саноат корхоналари илмий жиҳатдан асосланган ҳолда барпо этилмоқда. Шунга қарамай, саноатнинг жойлашишидаги илгари мавжуд бўлган айрим салбий тенденцияларнинг роли ҳануз сезилмоқда. Бугунги кунда Ўзбекистонда ишлаб чиқариладиган барча саноат маҳсулотининг 40 процентини республика аҳолисининг атиги 23 проценти яшайдиган Тошкент шаҳри ва области беради. Худди шундай ҳолни Фарғона областида ҳам кузатиш мумкин.

У ёки бу областда саноатни ривожлантириш қатор шарт-шароитларга боғлиқ. Бунда ёнилғи-энергетика, хом ашё ва меҳнат ресурсларининг мавжудлиги энг муҳим омил ҳисобланади. Республика областлари меҳнат ресурслари билан бирдай таъминланмаган, дедик. Лекин уларда аграр-саноат комплексининг ривожланиши учун барча шароит мавжуд. Озиқ-овқат программасини амалга оширишда ҳам жуда катта роль ўйнайдиган аграр-саноат комплексининг қандай тармоғини қайси областда ривожлантириш маъқул эканини илмий жиҳатдан асослаб беришда географлар фаол иштирок этиши лозим.

Аҳоли ва меҳнат ресурсларининг ўсиши ва жойлашиши, ишлаб чиқариш кучларининг жойлашишини такомиллаштириш каби кўп қиррали, мураккаб проблемаларнинг иқтисодий, демографик, социал ва бошқа жиҳатлари мавжудки, улар бир-бири билан узвий равишда боғланган. Айни вақтда булар моҳият эътибори билан соф географик проблемалар бўлиб, уларни ҳозирги замон конструктив географиясига хос кенг кўламда комплекс таҳлил қилмай, территориал хусусиятлари ва истиқболини конкрет тадқиқ этмай туриб ҳал қилиш мумкин эмас. Бунинг учун республикамизда етарли илмий куч — юқори малакали географ мутахассислар бор. **Бироқ бундай катта халқ хўжалиги аҳамиятига молик комплекс проблемаларни коллектив равишда, юксак савияда ҳал қилишга имкон берувчи махсус илмий марказ — география илмий-тадқиқот институтимиз йўқ. Хилма-хил географик тадқиқотларни координациялаш, уларнинг кўламини кенгайтириш ва суръати ҳамда сифатини ошириш эҳтиёжлари республикамизда марказий география институти ташкил этиш масаласини аллақачон кун тартибига қўйган.** Назаримизда, бунинг учун барча шарт-шароит ва имконият мавжуд.

Чунончи, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси География бўлими, Ҳ. М. Абдуллаев номли Геология ва геофизика институтининг гляциология сектори, Тошкент давлат университетининг аҳолишунослик илмий-тадқиқот проблемалари лабораторияси, «Гидроингео» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасидаги карстшунослик бўлими каби кичик ва тарқоқ географик марказларни бирлаштириб, уларни халқ хўжалик муаммоларини ҳал қилувчи йирик географик илмий марказга айлантириш ҳозирги куннинг долзарб вазифаларидан биридир.

Зиёвуддин АКРАМОВ,
профессор, география фанлари доктори.

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШ УМУМХАЛҚ ИШИ

ҲОСИЛДОРЛИК МАНБАЛАРИ

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари шаҳарликлар дастурхонига 9200 тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари, 513 тонна мева етказиб бердилар. Хўжаликда картошкадан ҳам мўл ҳосил етиштирилиб, шу кунгача давлатга 2475 тонна картошка топширилди. Маррани эгаллаб, коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонига муносиб ҳисса қўшаётганлар орасида Ж. Раҳбаров, Ф. Мираъзамов, О. Урозов, Т. Хожиев сингари миришкор деҳқонлар бошлиқ бригадалар бор. Қуйида Ж. РАҲБАРОВга сўз берамиз.

— Колхозимиз Тошкент шаҳрининг биқинига жойлашган. Зиммамизга пойтахт меҳнаткашларига мўл-кўл сабзавот, мева,узум ва чорва маҳсулотлари етказиб бериш масъулияти юклатилган. Ўроқ ва Болға ҳамкорлигига содиқ бўлган колхозимиз деҳқонлари ва чорвадорлари бу вазифани муваффақиятли уддалаш учун курашяптилар.

Бу йил 12 минг тонна сабзавот, 3 минг тонна картошка тайёрланиши керак. Дастлабки ютуққа эришилди. Тайёрлов ташкилотларига 9200 тонна сабзавот, 513 тонна мева, 2475 тонна картошка жўнатдик. Ана шу ютуққа бригадамиз аъзолари 1600 тонна сабзавот маҳсулотлари ва 310 тонна картошка билан ҳисса қўшдилар. Биз яна 500 тонна сабзавот, 310 тонна картошка етиштириш мажбуриятини олдик.

Бригадамиз 50 гектар майдонда деҳқончилик қилади. 10 гектар ерда картошка, 12 гектарда помидор, қолган қисмида эса карам, пиёз, сабзи етиштирамиз. Кўриниб турибдики, экин майдонларимиз кам, мажбуриятимиз эса катта. Бу маррани эгаллаш учун илғорлар тажрибасидан фойдаланяпмиз. Химия мўъжизаси — полиэтилен плёнканинг шарофати туфайли экинлар муддатидан илгари етиштирилаётир. Оқибатда бир ердан икки ва ҳатто уч маротаба ҳосил олиняпти.

Сабзавотчиликда сара кўчат тайёрлаш катта аҳамиятга эга. Карам ва помидор ниҳоллари, албатта, расад қилиниши керак. Шунда кўчат бақувват бўлиб, тез амал олади. Баҳор офтобида нобуд бўлмайди. Яхши ривож топиб, тез ҳосилга киради. Биз 12 гектар майдонга помидор экдик. У гектарига юз тоннадан маҳаллий ўғит солинган ерга экилгани учун жуда тез ва серҳосил бўлиб етилди. Бригадамизда Араббой Ғуломов, Жамила Янгиева, Салима Ғуломова, Насиба Абдукаримова сингари миришкор деҳқонлар кўп. Улар ҳар бир туп экинни меҳр билан парвариш қилишди.

Меҳнатимиз самараси яхши бўлди. Ҳар гектар ердан шу кунгача 40 тоннадан помидор ҳосили олинди. Бу кўрсаткични 60 тоннага етказамиз. Бунинг учун ҳар теримдан сўнг помидор пайкаллари бегона ўтдан тозаланиб, озиқлантириляпти ва сув таралаяпти.

Юқори айтганимдек бригадамизда бир ердан икки ҳатто уч маротаба ҳосил олиняпти. Помидордан бошқа ҳамма экин икки маротаба экилади. 15 гектар майдондаги плёнка тагига экилган карам ҳосили ҳам мўл бўлди. Ҳар гектар ердан 70 тоннадан жами 1103 тонна ҳосил етиштирилди.

Бу сервитамин экин ўз вақтида шаҳарликлар дастурхонига етказиб берилгани туфайли бригадамиз бўйича 327 минг сўмдан зиёд даромад қилдик. Бу пландагидан анча кўпдир. Пландан ташқари олинган 207420 сўм пул бригада аъзоларига мукофот тарзида бўлиб берилди.

Шу ўринда бир ердан икки ҳосил олишнинг яна бир самараси ҳақида мисол келтирмоқчиман. Карам экилган 15 гектар ердан 1103 тонна ҳосил олинди. Экиндан бўшаган ернинг 10 гектарига кечки картошка экдик. Жами 310 тонна ҳосил олишни мўлжаллаяпмиз. Қолган 5 гектарига эса сабзи экилган. Бу ердан 250 тонна ҳосил олинади. Демак, ҳаммаси бўлиб 15 гектар ердан бир йилда 1723 тонна ҳосил олинади. Бу бир гектар ердан юз тоннадан ҳосил олинади, деган гапдир.

Кўплар кечки картошкани такрорий экин сифатида экишга иккиланишади. Бир пайтлар ота-боболаримиз арпадан бўшаган ерни ҳайдаб, ўрнига картошка экишарди. У пайтларда барча ишлар қўлда бажариларди. Техника тараққий этган ҳозирги шароитда карамнинг ўрнига кечки картошкани бемалол экиш мумкин. Биз карам ҳосили йиғиштириб олинган ерни пешма-пеш гексохлорон билан дезинфекция қилдик. Сўнг икки ярусли плуг билан шудгорладик. Ер ўн беш кун қиздириб қўйилди. Картошка экиш олдидан ер яна бир бор енгил ҳайдалди ва молаланди. Кейин картошка уруғи майин тупроққа агрегатлар ёрдамида экилди. Кетма-кет сув тараб ундириб олдик. Ҳар гектарига биринчи ва иккинчи чопиқда минерал ўғит билан бирга 15—20 тоннадан маҳаллий ўғит солдик.

Бригадамизда картошка етиштирувчи Маҳмуд Мадаминов, Ўлмас Комилов, Йўлдош Янгиев каби миришкор деҳқонлар айни пайтда кечки картошкани обиҳаётга қондиришаётир. Яхши парваришланган экин барқ уриб ривожланяпти. Гектаридан 31 тоннадан ҳосил олмоқчимиз.

Халқимизда «Ерга берсанг оласан...» деган ҳикмат бор. Биз шуни ҳисобга олиб ерни маҳаллий ўғитга тўйдиряпмиз. Маҳаллий ўғит тўплаш отрядлари қишин-ёзин ишлашади. Шу туфайли ҳар гектар ерга 50—60 тоннадан ҳосил ҳамиртуруши — чириндилар солишга муваффақ бўляпмиз.

Ҳозир сабзавот экинлари ва картошка етиштиришдаги барча ишлар механизациялаштирилган. Масалан, картошкани олайлик. Экишдан тортиб парваришгача, ҳатто ҳосилни йиғиштириб олиш ҳам механизаторлар зиммасида. Карамни уч-тўрт маротаба культивация қилиш, эгат олиш ҳам механизмлар воситасида бажарилади.

Бригадамиз нарядсиз ишлашга ўтган. Бу прогрессив усул амалда яхши натижалар бераётир. Коллективимизнинг барча аъзолари оиласи билан астойдил меҳнат қилмоқда. Ҳатто бригада территориясида яшовчи ишчи-хизматчилар ҳам далада баҳолиқудрат меҳнат қилаётгани қувончли бир ҳолдир.

Деҳқон учун мўл ҳосил етиштириш қанчалик аҳамиятга эга бўлса, уни ўз вақтида сифатини бузмаган ҳолда йиғиштириб олиш ва шаҳарликлар дастурхонига етказиб бериш ҳам шунчалик муҳимдир.

Савдо ташкилотлари билан тузган шартномамизга кўра терилган маҳсулотлар даланинг ўзидан магазинларга жўнатилмоқда. Бу биринчидан, шаҳарликлар доимо сифатли сабзавот ва мевалар олишини таъминласа, иккинчидан даромадимизнинг юқори бўлишида бош омил бўлаётир. Биз бундан кейин ҳам мўл ҳосил етиштириб, уни вақтида шаҳарлик биродарларимизга етказиб бераверамиз. Бу бригадамиз аъзоларининг СССР Озиқ-овқат программасининг шараф билан бажарилишига қўшган ҳиссалари бўлади.

Ж. РАҲБАРОВ,
Карл Маркс номли колхоз бригада бошлиғи.

Суратда: Жўра Раҳбаров бригада аъзолари билан келгуси режалар ҳақида суҳбатлашяпти.

В. Молгачёв фотоси.

ПОЙТАХТИМИЗ ЮКСАЛИБ, РАВНАҚ ТОПАВЕРСИН

Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениесининг 16 сентябрь куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида республика пойтахтини янада ривожлантириш ва реконструкция қилиш йўллари муҳокама этилди. Тошкентнинг бош архитектори, СССР Давлат мукофоти лауреати С. Р. Одилов доклад қилди.

Пойтахт бош планини комплекс амалга ошириш, уй-жой, маданий-маиший қурилишнинг аҳволи, қурилиш сифатини ошириш масалалари пленум қатнашчиларининг диққат марказида турди. Шаҳарнинг марказида архитектура ансамбларини тезроқ қуриб битказиш, эски иморатлар жойлашган районларда қўриқхона зоналар, сув магистраллари бўйларида табиатни муҳофаза қиладиган обод ва кўм-кўк зоналар вужудга келтириш зарурлиги уқтириб ўтилди.

Пленумда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров нутқ сўзлади.

Пленум ишида СССР Архитекторлар союзи правлениесининг секретари Ю. Г. Гнедовский ва Москва ижодий ташкилоти правлениесининг раиси В. В. Степанов иштирок этдилар. **(ЎзТАГ мухбири).**

ЯНА 4 МИНГ ТОННА

Озиқ-овқат программасининг муваффақиятли бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун курашаётган Оржоникидзе райони боғбон-соҳибкорлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Эл дастурхонига планда белгиланган 11200 тонна ўрнига 11250 тонна ноз-неъмат етказиб берилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан минг тонна кўпдир.

Бу муваффақиятга пландаги 1290 тонна ўрнига 2105 тонна мева топширган «Қизил Ўзбекистон», деярли бир ярим план миқдорида маҳсулот етказиб берган «Октябрь», «Правда» ва «Маданият» колхозлари ноз-неъмат бунёдкорлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Район боғларида ҳали ҳосил сероб. Ўз имкониятларини чамалаб чиққан соҳибкорлар эл дастурхонига яна 4 минг тонна мева топшириш мажбуриятини олишди.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

ТИНЧЛИК ФОНДИГА

Бугун инсоният олдида тинчликни мустаҳкамлашдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ. Жаҳон Тинчлик Кенгашининг даъватига биноан ўтказилган Халқаро тинчлик куни бу борада алоҳида аҳамиятга моликдир.

Шу сана шарафига фарғоналик журналистлар ҳамда ишчи ва қишлоқ мухбирлари область слёти қатнашчиларининг ташаббуси билан область, шаҳар ва район газеталарининг яқинда чиққан сонларидан бири партия ва ҳукуматимиз, кенг меҳнаткашлар оммасининг тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида олиб бораётган олижаноб курашига бағишланди. Ушбу сондаги материаллар учун қалам ҳақи эса Совет Тинчлик фондига ўтказилди. Фарғоналик матбуотчиларнинг бу иши эътиборга лойиқдир.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта.

БУХОРО ОБЛАСТИ	
Ғиждувон	37,64
Бухоро	21,33
Олот	21,19
Пешку	19,82
Свердлов	17,94
Вобкент	17,34
Когон	17,04
Қоракўл	15,20
Ромитан	13,63
Шофиркон	12,00
НАВОИЙ ОБЛАСТИ	
Навбаҳор	14,61
Қизилтепа	14,00
Навоий	7,87
Хатирчи	6,71
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ	
Гурлан	12,98
Хазорасп	10,26
Хонқа	10,13
Хива	9,86
Янгиариқ	8,28
Янгибозор	7,63
Шовот	7,48
Урганч	7,36
Қўшкўпир	7,34
Боғот	6,00
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ	
Пахтачи	11,00
Каттақўрғон	10,32
Пастдарғом	9,55
Иштихон	8,70
Нарпай	7,52
Оқдарё	6,40
Пайариқ	6,22
Большевик	5,89
Жомбой	4,62
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР	
Тўрткўл	12,36
Элликқалъа	10,15
Беруний	9,60
Қўнғирот	7,30
Амударё	6,51
Шуманай	5,48
Чимбой	4,42
Нукус	4,15
Ленинобод	4,08
Кегайли	3,36
Бўзатов	3,15
Қораўзак	2,99
Хўжайли	2,68
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ	
Қумқўрғон	11,45
Ангор	10,73
Шўрчи	10,59
Термиз	10,52
Сариосиё	8,22
Жарқўрғон	6,94
Олтинсой	6,48
Денов	6,48
Ленин йўли	4,44
Шеробод	3,57
Бойсун	2,70
Гагарин	1,56
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ	
Китоб	9,70
Қамаши	9,59
Ғузор	8,94
Яккабоғ	8,38
Шаҳрисабз	7,25
Кўкдала	6,97
Чироқчи	6,77
Косон	5,50
Ульянов	5,34
Усмон Юсупов	4,62
Нишон	3,99
Баҳористон	3,25
Қарши	3,22
Муборак	3,18
Толлимаржон	0,47
АНДИЖОН ОБЛАСТИ	
Ленин	9,28
Андижон	5,59
Москва	5,26
Марҳамат	4,70
Балиқчи	4,08
Избоскан	3,97
Олтинкўл	3,90
Хўжаобод	3,04
Пахтаобод	2,81
Бўз	2,63
Комсомолобод	1,70
Жалолқудуқ	1,21
Қўрғонтепа	0,28
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ	
Ленинград	8,64
Ўзбекистон	5,32
Киров	5,19
Қува	4,26
Охунбобоев	3,25
Бувайда	2,61
Ёзёвон	2,26
Риштон	1,38
Бағдод	1,27
Фрунзе	1,23
Фарғона	1,08
Олтиариқ	0,90
Тошлоқ	0,88
Қувасой шаҳри	0,25
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ	
Янгийўл	3,49
Бекобод	3,13
Оққўрғон	3,02
Пискент	2,94
Коммунистик	2,77
Чиноз	2,73
Бўка	2,46
Ўрта Чирчиқ	1,85
Ғалаба	0,92
НАМАНГАН ОБЛАСТИ	
Тўрақўрғон	5,17
Чортоқ	4,14
Наманган	4,02
Поп	3,70
Чуст	3,38
Уйчи	2,67
Норин	2,27
Янгиқўрғон	0,75
Задарё	0,61
Учқўрғон	0,52
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ	
Комсомол	2,97
Сирдарё	2,87
Гулистон	2,01
Боёвут	1,47
Меҳнатобод	1,29
Ворошилов	1,27
Ильич	0,57
Оқолтин	0,48
Ховос	0,44
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ	
Жиззах	0,45
Октябрь	0,17
Арнасой	0,13
Мирзачўл	0,13
Пахтакор	0,12
Зарбдор	0,09
Дўстлик	0,05

СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

СССР Медицина фанлар академияси клиник медицина бўлимининг «бош суяги ва мия шикастланиши» проблемасига бағишланган сайёр илмий сессияси 16 сентябрь куни Тошкентда ўз ишини тамомлади. Сессия қатнашчилари СССР Медицина фанлари академиясининг академиклари А. Н. Коновалов, А. П. Ромодановларнинг ҳамда Москва, Ленинград, Киев, Рига, Новосибирск, Саратов ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан келган таниқли олимларнинг докладларини тинглашди. **(ЎзТАГ).**

ОЛИМЛАРНИНГ ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИГИ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Атом энергияси бўйича халқаро агентлик (МАГАТЭ) уюштирган регионлараро курс 16 сентябрь куни Тошкентда ўз ишини тамомлади. Болгария, Венгрия, Куба, Греция, Мексика, Марокаш, Португалия, Туркия ва бошқа мамлакатлардан келган ёш олимлар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ядро физикаси институтида таълим олдилар. Улар ядро энергетикаси соҳасида ишлаётган етакчи совет физик олимларининг лекцияларини тингладилар.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

✦ УЛУҒ ОКТЯБРЬ ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ПРАГА. Влтава бўйидаги Кралупи шаҳрида синтетик каучук заводи коллективи Улуғ Октябрнинг 66 йиллиги шарафига оширилган социалистик мажбурият олди. Чехословакия химия саноатининг шу катта корхонасидаги меҳнаткашлар ҳар йили уч кун тежаб қолинган хом ашё ва энергия ҳисобига ишлашга қарор қилдилар. Биринчи ярим йилликнинг якунлар уларнинг шу мажбуриятни бажариш уддасидан чиқа олишларидан далолат бермоқда. Биринчи ярим йилда завод ишлаб чиқариш сарфини анча камайтиришга эришди. Бунинг устига меҳнат унумдорлиги 4,7 процент ўсди. Кралупадаги корхона 60-йилларнинг ўрталарида ишга туширилди. У Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган. Ҳозирги вақтда завод ЧССР катта химия саноатининг етакчи корхоналаридан биридир.

✦ РУС ТИЛИГА ҚИЗИҚИШ КУЧАЙМОҚДА

БУДАПЕШТ. М. Горький номидаги Будапешт кутубхонаси реконструкция қилингандан кейин яна очилди. Унда рус тилида жуда кўп китоблар, журналлар ва рисолалар бор. Реконструкция давомида ўқиш зали кенгайтирилди. Янги лингафон студияси барпо этилди, китоб фонди қарийб 10 мингтага етди. Кутубхонанинг шуҳрати тобора ошмоқда. Ҳар йили ундан 80 мингдан кўп китобхон фойдаланади. Булар асосан студентлар ва мактаб ўқувчиларидан, йирик саноат корхоналари ва муассасаларининг ишчиларидан иборат. Кутубхона фақат рус тили ва рус адабиётинигина эмас, балки турмушнинг кўпгина соҳаларида Советлар мамлакати эришган муваффақиятларни ҳам пропаганда қилувчи муҳим марказ бўлиб қолди. Бу ерда совет ёзувчилари ва шоирлари билан, машҳур олимлар билан учрашувлар ўтказилади. Венгрияда рус тили ва адабиётига қизиқиш тобора кучаймоқда. Республикада социалистик қурилиш йиллари мобайнида рус ва совет ёзувчилари ҳамда шоирларининг 15 мингга яқин китоби жами 100 миллион нусхадан кўп нашр этилди. (ТАСС).

ПРИНЦИПИАЛ ИЖОБИЙ ПОЗИЦИЯ

✦ БЕРЛИН. ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Э. Керенц бу ерда қуйидагиларни айтди: ГДР Совет Иттифоқининг изчил ва конструктив тинчликсевар сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Бу сиёсатни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андропов «Правда» газетасининг саволларига жавобларида яна бир бор таъкидлади.

СССРнинг таклифлари халқаро вазиятни соғломлаштиришга тўла-тўкис ва батамом қаратилган бўлиб, ялпи тинчликни таъминлаш йўлини кўрсатиб бермоқда. ГДР умид қиладики, деб таъкидлади у, АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари Женевада қуролсизланишга бағишланган музокараларда ниҳоят халқларнинг манфаатларини кўзлаб ижобий позицияни эгаллайдилар.

✦ ЛОНДОН. «Морнинг стар» газетаси Москвада ўтказилган матбуот конференцияси тўғрисида хабар қилиб, қуйидагиларни ёзади: «Совет вакиллари Европада қанотли ракеталарни ва «Першинг» ракеталарини жойлаштиришнинг хавф-хатари тўғрисида НАТОни расмий равишда огоҳлантирдилар. Совет Иттифоқи Ғарбий Европада муайян миқдордаги қанотли ракеталар ва «Першинг» ракеталари жойлаштирилишига рози бўлиши мумкин деган фикрдан НАТО кейинги бир неча ой мобайнида Ғарбий Европа мамлакатларидаги урушга қарши ҳаракатларни барбод этишга уриниб кўриш учун фойдаланиб келмоқда».

✦ ТОКИО. «Асахи» газетаси Москвада ўтказилган матбуот конференцияси ҳақида «Совет Иттифоқи яна дипломатия ҳужумини авж олдирмоқда» деган сарлавҳа остида хабар қилади. Газета «Совет Иттифоқи Европада ядро қуролларини чеклаш тўғрисидаги музокараларни жадаллаштиришга интилмоқда» деб ёзади. Газета АҚШ ўз ракеталарини Европада жойлаштирган тақдирда Совет Иттифоқи жавоб чораларини кўради, деган гапларга эътиборни жалб қилади.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Кечаю кундуз янгиликларни эшиттириб турадиган Си-Эн-Эн телекомпанияси ўзининг Москвадаги мухбири Москвада ўтказилган матбуот конференцияси тўғрисида берган репортажини кўрсатди. Репортажда СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари Г. М. Корниенконинг айтган гаплари келтирилди. «Юқори мартабали совет вакили, — деб таъкидлади мухбир, — Совет Иттифоқи Ғарбий Европада Американинг янги ракеталари жойлаштирилишига бутун куч билан қаршилик қилажагини равшан англатди». Матбуот конференциясидаги нутқларнинг мазмуни шундан иборат бўлдики, мабодо Қўшма Штатлар лоақал бир нечта қанотли ракета ёки «Першинг-2» ракеталарини жойлаштирган тақдирда ҳам у билан ҳеч қандай битимнинг бўлиши мумкин эмас, деб уқтирди Си-Эн-Эн мухбири. (ТАСС).

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

● ҚОБУЛ. Бахтар агентлигининг хабар қилишича, Бадахшон вилоятида афғон деҳқонларидан яна 150 киши ерга эгалик қилиш ҳуқуқи берилганлиги тўғрисидаги ҳужжатларни олди. Ер участкаларини тақсимлаш мамлакатда ўтказилаётган ер-сув ислоҳотига мувофиқ амалга оширилмоқда. Ҳужжатларни топшириш маросимида сўзга чиққан деҳқонлар оддий меҳнаткашлар тўғрисидаги ғамхўрлик учун Афғонистон Халқ демократик партияси ва ҳукуматига миннатдорчилик изҳор этдилар. Улар Афғонистонда янги жамият қуришда фаол иштирок этамиз, деб революцион ҳукуматни ишонтирдилар.

● ДАМАШҚ. Сурия Қўшма Штатларнинг Ливан ички ишларига қуролли аралашувини кескин танқид қилди. Дамашқ радиоси Америка артиллериясининг Ливан ватанпарварлари позицияларини ўққа тутганлигини шарҳлаб, Вашингтон Ливан воқеаларида ўзининг чинакам хунук ролини фош этганлигини таъкидлади.

● РАБОТ. Ливандаги вазиятнинг кескин чуқурлашуви — империализм ва сионизм фитналарини амалга ошириш натижасидир. Бу фитна Исроилнинг Жанубий Ливан районларини ўзлаштириб олишига ҳамда шу мамлакат миллий ватанпарвар кучларини тугатишга қаратилгандир, деб ёзади Марокашда чиқадиган «Ал-Баён» газетаси. Қўшма Штатлар ана шу мақсадларга эришиш учун, деб ёзади газета, Исроил агрессорларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан «кўп миллатли кучлар» деб аталган кучларда иштирок этиш ниқоби остида Ливаннинг ички ишларига бевосита қуролли аралашувга ўтди. «Ал-Баён» газетаси араб мамлакатларини АҚШ билан муносабатларни қайтадан кўриб чиқишга, Вашингтоннинг арабларга қарши Яқин Шарқ сиёсатини қоралашга даъват этади.

● АММОН. Жанубий Иорданиядаги Маан вилоятининг яна 9 та қишлоғида электр лампочкалар порлади. Бунга Эт-Тафила шаҳри яқинида барпо этилган электр станция иккинчи навбатини қуриб битказиш туфайли эришилди. Мамлакат қишлоқ районларини электрлаштиришда совет мутахассислари Иорданияга катта ёрдам беришмоқда. Уларнинг лойиҳаларига мувофиқ, электр линиялари тортилиб, электрстанциялар қурилмоқда.

(ТАСС).

ТУҲМАТЧИЛАР ЎЗИНИ-ЎЗИ ФОШ ҚИЛДИ

Жанубий Кореянинг «Боинг» самолёти билан қилинган иғвогарлик атрофида Советларга қарши шов-шувни ҳамон авж олдираётган Рейган маъмурияти ёлғон-яшиқ гаплар тўридан қутилиб кетишга ёрдам бериши мумкин бўлган тобора янги-янги ривоятларни зўр бериб тўқиб чиқармоқда. Шу нарса маълумки, Вашингтон аввал бошданоқ самолётнинг СССР осмон чегарасига бостириб кирганлиги фактини тан олган эди. Япония ҳукумати ҳам худди шуни эътироф этди. «Боинг» самолётининг учиши пухта планлаштирилган разведка операцияси эканлиги аниқланган ҳозирги пайтда улар гўё самолёт «тасодифан йўлидан адашиб қолган», «Боинг» экипажининг Япониядаги ерда жойлашган диспетчерлик станциялари билан олиб борган музокараларининг «маълум бўлиб қолган» қандайдир ёзувлари шундан далолат беради деб даъво қилиб, ўзлари айтган гаплардан орқаворатдан тонишга уринмоқдалар.

Замонавий авиалайнер ўзга мамлакатнинг осмон бўшлиғига оз эмас, кўп эмас— 500 километр масофага кириб бориб қандай қилиб «тасодифан йўлидан адашиб қолиши» мумкинлиги тўғрисидаги саволни бир четга қўйиб турайлик. Энг янги компьютер техникаси билан жиҳозланган ва маршрутли учишларни таъминловчи замонавий радиотехника воситалари билан жиҳозланган халқаро трассадан ўтиши лозим бўлган самолёт қандай қилиб «адашиб қолиши» мумкинлиги тўғрисида ҳам гапириб ўтирмайлик. Ҳаво ҳаракати контроллиги Токиодаги марказининг учишни бошқариш бўлими бошлиғи Масао Мацуда Токиода ТАСС мухбирининг саволларига қайтарган жавобларини келтирамиз холос. Савол: Мазкур трассада самолётларнинг учишини ким контроллик қилади? **Жавоб:** Бу иш билан бизнинг марказимиз шуғулланади. **Савол:** Сизлар «Боинг»ни у ўз маршрутидан оғиб кетганлиги тўғрисида огоҳлантирдингизми? **Жавоб:** Марказ бундай огоҳлантиришларни бергани йўқ. Биз Жанубий Корея самолёти СССРнинг осмон бўшлиғида учиб бораётганлигини билганимиз йўқ.

Кўриб турибмизки, Япониянинг авиадиспетчерлик хизмати «Боинг» самолёти «адашиб қолганлиги» тўғрисида у билан умуман сўзлашган эмас.

Бундан шундай хулоса чиқадики, гўё «Боинг» экипажи осмон бўшлиғига бостириб кирганлигини «билмаганлигини» исботловчи япон «сўзлашувлар ёзуви» деб аталмиш «ёзувлар» Вашингтоннинг кўрсатмаси билан Токиода ўйлаб чиқарилган навбатдаги сохтакорлик, ёлғон гаплардир. Ҳақиқат эса шундан иборатки, бузғунчи самолётнинг учишини кузатиб туришган, бу учишни одатдаги авиадиспетчерлик пунктлари эмас, балки иғвогарликни планлаштириб амалга оширган махсус маҳкамалар бошқариб боришган.

Жосус самолёт билан бўлган «можаро» тўғрисидаги биринчи хабар Пентагон ва Марказий разведка бошқармаси билан жуда мувофиқлашган ҳолда иш кўрувчи Япония миллий мудофаа бошқармаси томонидан эфирга берилганлиги тасодифий эмас. Шуниси ҳам диққатга сазоворки, Япония Ташқи ишлар министрлиги ахборот ва маданият департаменти бош директорининг расмий баёнотида ҳам Япониянинг ўзини-ўзи мудофаа қилувчи ҳарбий ҳаво кучлари «самолёт Сахалин устида ҳаво бўшлиғига кирганида шу самолётни радиолокатор экранида пайқадилар», деб эътироф этилади. Баёнотда учишларни кузатувчи одатдаги япон радиолокация станциялари Жанубий Кореянинг «Боинг» самолёти «йўлдан адашганлигини аниқлай олмадилар», деб даъво қилинади. Пайқаган бўлсалар-да, «Боинг» экипажини «хато» тўғрисида огоҳлантириб қўйишни хаёлларига ҳам келтирмадилар. Бундан чиқди — қорани оқ қилиб кўрсатишга яна уриниб кўраётган Вашингтондаги доиралар рад этиб бўлмайдиган даражада исботланган нарсани аслида ўзлари тасдиқлаб бердилар: Жанубий Кореянинг «Боинг» самолёти СССРнинг осмон бўшлиғига қасддан юборилган жосус самолёт эди...

Ю. КОРНИЛОВ,
ТАСС сиёсий шарҳловчиси.

ЖОСУСЛАР ҚЎЛГА ТУШДИ

Кобул телевидениеси АДР территориясида жосуслик маълумотлари тўплаш билан шуғулланиб юрган покистонлик икки граждан тўғрисидаги репортажни берди. Уларни Бадахшон вилоятида афғон чегарачилари жиноят устида қўлга туширдилар.

Қамоққа олинган Давлат ва Муҳаммад деган кимсалар Покистон ҳарбий разведкасининг айғоқчилари эканлигини тан олдилар. Уларнинг айтишича, Покистоннинг ҳарбий разведкаси бошқа жосуслик маҳкамалари билан биргаликда қўшни мамлакатларда айғоқчилик қилиш учун жуда кўп покистонликларни ёлламоқда. АДРга юборилишдан аввал иккала жосус Покистонда махсус тайёргарликдан ўтиб, разведка иши ўтказишнинг турли методларини ўрганган.

Покистон маъмурларининг АДРга қарши қўпорувчилик ҳаракатларидан далолат берувчи янги маълумотларни шарҳлаётган маҳаллий матбуот бундай ҳаракатлар мустақил Афғонистоннинг ички ишларига аралашиш эканини, АҚШ бошчилигида АДРга қарши империалист доиралар олиб бораётган разилона урушнинг давоми эканини таъкидламоқда.

(ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

КОЛЛЕКЦИЯДА ФАҚАТ ГУЛЛАР

Германия Демократик Республикасининг Галле шаҳри яқинига жойлашган Ботаника боғига кирган киши ўзини жаннатга тушиб қолгандай ҳис қилиши турган гап. Чунки, бу ерда олти ярим минг хил навдаги гул ўстирилмоқда. Яқинда парваришланаётган гул кўчатлари сони 50 мингга етди. Мутахассисларнинг фикрича коллекциядаги кўк ва қора гуллар табиатда жуда кам учрайдиган ҳодисадир.

КЎЛ ОСТИДАГИ ҚАСР

Австрия шаҳарларидан бирида яшовчилар навбатдаги балиқ ови пайтида маҳаллий кўл сувини чиқариб юборишгач, кутилмаган воқеанинг гувоҳи бўлдилар. Кўл остидан жуда қадимий қаср қолдиқлари кўриниб турарди. Кўлга келган археологларнинг фикрига кўра бу топилма Рим империяси даврига мансубдир. Олимлар мазкур эҳром қадимий Рим қабристони ўрнида тикланган, деб ҳисобламоқда-

ЭРОН БИЛАН ИРОҚ ЎРТАСИДАГИ МОЖАРО

БАҒДОД. (ТАСС). Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг ахборотида Ироқ авиацияси ўтказган операция давомида Ормуз кўрфазида Эроннинг катта денгиз пункти йўқ қилинганлигини билдирди. Ироқ ҳарбий ҳаво кучларининг ҳамма самолётлари ўз базасига жўнаб кетди.

Ахборотда фронтнинг шимолий участкасида ва Эроннинг ичкари территориясида Эрон территорияси позициясига осмондан зарба берилганлиги айтиб ўтилган.

Хабар беришларича, Эрон артиллерияси Мандали ва Короту шаҳарларини ўққа тутган.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг
VII халқаро конференцияси олдидан

Манзар САЛИМ,
Ҳиндистон

Тараққийпарвар ҳинд адабиёти намояндаларидан бири, урду тилида ижод этувчи адиб Манзар Салим совет адибларининг ўттизга яқин асарини урду тилига таржима қилган. Булар орасида Ғафур Ғуломнинг «Шум бола» қиссаси, Ойбекнинг «Қутлуғ қон», М. Авезовнинг «Абай» романи, Василий Шукшиннинг ҳикоялар тўплами, Ҳамза, Зулфия ва Расул Гамзатовнинг шеърий мажмуалари ва бошқалар бор.

Манзар Салимнинг ушбу шеъри Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган.

ОЛТИН ҚЎЛЛАР

**Қўллар, қўллар... минг-миллионлаб қўллар кўрдим шаҳр аро,
Олтин қўллар, кумуш қўллар ҳам гул қўллар... во ажаб!
Ҳар бир қўлга зебо берур етмиш турлук ҳунар зап!
Ҳар тонг шаҳар гул-гул жамол очмоғи ҳам шундандир,
Қаҳқаҳаси — манглай узра порлаб турган кундандир!
Шу қўллардир жило берган шаҳри азим Тошкентга,
Ғунчаларни рашк ўтида куйдирган бу ёш кентга!
Қўллар, қўллар... минг-миллионлаб қўллар, қаранг, шаҳр аро,
Гул баргидек нафис қўллар, тоза қўллар, пок қўллар.
Ҳеч мислини кўрмадим, рост, босиб қанча мен йўллар,
Меҳри бордир — теккан заҳот кесакми ё тошми гул,
Ўша жойда, ҳеч шубҳасиз, бодраб-бодраб унгай гул.
Гап лўндаси, бир йўл бўса олсам гар шу қўллардан
Кечиб қўяр эдим тамом ризвон, жаннат, ҳурлардан.
Бир-биридан нафис, дедим, тоза дедим, пок дедим,
Асли Тошкент азал-абад макон эрур покликка.
Осмонўпар бинолардан кўнгил тўлар шодликка,
Шоирларин дур сўзи-ю, рассомларин шўх ранги
Тўзим билмас минг йилда ҳам, асло сўнмас жаранги.**

**Олам аро ёйган «Олам китоби»ни бор олам
Минг бир карра ўрганса-да, қўлдан қўймас бирон дам.
Қўллар, қўллар... сеҳргар бу қўллар икки минг йилки
Тузмоқдадир, қурмоқдадир шаҳри азим Тошкентни.
Ўтмишда не ғаддор вайрон қилмади бу Бош кентни!
Аммо қўллар... оҳ, бу қўллар даст урдилар пайдарпай,
Ҳар вайрона хонадонни тиқламоққа доим шай!
Мана, кўринг, неча аср меҳнатининг мевасин:
Жаҳон Янги Осиёнинг тинглар гурс-гурс дил сасин.
Қўллар, қўллар... икки минг йил йўл босдилар бетиним,
Икки минг йил достонини сўйлаб турарлар бу кун,
Бахту баҳор шу қўлларнинг ижодидир, инчунин,
Барқарордир тинчлик мудом, барқарордир посбон,
Муҳаббату дўстлик зафар қучди, олам шодмон!
Минг-миллионлаб хонадонга ҳаёт берди бу қўллар,
Ҳаёт сари, ҳаёт сари бошлар элни бу йўллар!**

Урду тилидан
Амир ФАЙЗУЛЛАЕВ
таржимаси.

«ТОШКЕНТНИНГ ОЛТИН КУЗИ» 2-БУТУНИТТИФОҚ САНЪАТ ФЕСТИВАЛИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

МАФТУНИНГМАН, ҚУЁШ ЎЛКАСИ

РЕПОРТАЖ

Навоий аэропорти Малик чўлининг нақ ўртасига жойлашган. «Тошкентнинг олтин кузи» тароналари навқирон областда, дастлаб ана шу ерда янгради. Областга ташриф буюрган фестиваль қатнашчиси — Литва ССР Давлат «Тримитас» духовой чолғу асбоблари оркестри коллективини навоийликлар қучоқ очиб, гуллар билан қарши олишди.

Гўзал Навоийни атоқли совет адиби Расул Гамзатов дунёдаги энг замонавий, кўркам шаҳар деган, уни денгиздаги нилуфарга қиёслаган эди. Яқинда навоийликлар шаҳарнинг 25 йиллигини катта меҳнат зафарлари билан нишонлашди. Литвалик санъаткорлар шаҳардаги саноат корхоналарида, қурилиш объектларида бўлиб, бунёдкор замондошларининг улкан яратувчилик ишлари ва турмуш тарзлари билан яқиндан танишдилар. Шу кун область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Есин қабулида бўлишди. Обком секретари меҳмонларга навқирон областнинг истиқболлари ҳақида батафсил ҳикоя қилиб берди.

— Биз бу йил 190 минг тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этиш учун курашмоқдамиз. Шунинг 20 минг тоннаси ингичка толали пахта. Ялпи ҳосилнинг 130 минг тоннаси «зангори кема»лар билан йиғиб-териб олинади, — деди у. — Навоийликлар санъатни ҳам жон-дилларидан севишади. Сизларнинг гўзал куй ва қўшиқларингиз областимиз меҳнаткашларини янги меҳнат зафарлари сари илҳомлантириши шубҳасиз...

Эртаси куни Навоий районидаги Ленин орденли «Нарпай» совхози далаларида санъаткорлар билан пахтакорларнинг учрашувлари бўлди. Меҳмонлар 6-бўлимнинг Содир Эшбоев бошлиқ бригадаси далаларида белларига этак боғлаб, чаман бўлиб ётган пайкалларга киришди. Бригада пахтакорлари ҳузурида концерт беришидан олдин оркестр дирижёри, Литва ССРда хизмат кўрсатган артист Ромос Болчунас шундай деди:

— Яшамоқ — бу ҳис этмоқ, яшамоқ — бу она заминни яшнатмоқ, демакдир. Навоийда биз ана шундай туйғу билан яшаётган замондошларимизни кўрдик. Чехословакия, Венгрия, Польша ва дунёнинг бошқа мамлакатларида гастролда бўлганмиз, лекин Навоийда бўлишимиз бизда ўзгача севинч уйғотди. Сабаби, Навоий шаҳри билан «Тримитас» оркестримиз бир вақтда юзага келган экан, ҳадемай унинг 25 йиллигини нишонлаймиз... «Оқ олтин» Ўзбекистон довруғини оламга таратди. Зеро, биз бугун тупроқда дурдона етиштирган фидокорлар ишини кўриб турибмиз! Бу донгдор хўжаликда 90 га яқин миллат ва элат вакили истиқомат қилиб, пахта учун бирдек меҳнат қилар экан.

Шу кун «Тримитас» духовой чолғу асбоблари оркестри коллективи «Нарпай» совхози пахтакорлари ҳузурида катта концерт беришди. Кечқурун эса Навоий шаҳридаги «Фарҳод» маданият саройида улар ижросида қардош халқлар куй-қўшиқлари янгради. «Дўстларимиз санъати бизни беҳад мамнун этди, — дейди навоийлик таниқли пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бахшулло Ҳамроев. — Уларнинг концерт программалари ранг-баранг. Назаримда, улар ҳар бир қардош халқнинг санъат чаманидаги энг сара чечаклардан гулдаста тузган-у, шу гулдастани бизга тортиқ этишди. Энг муҳими, ҳар бир санъаткорнинг чиқиши жозибади, улар ижросидаги куй ва қўшиқлар кишида кўтаринки кайфият уйғотади».

Халқларимизнинг қардошлиги, яратувчилик ишлари тараннум этилган ажойиб тароналар Қизилтепа райони далаларида ҳам янгради.

— «Тошкентнинг олтин кузи» Бутуниттифоқ санъат фестивали санъатимиз равнақида муҳим роль ўйнайди, — дейди оркестрнинг бадиий раҳбари Литва ССРда хизмат кўрсатган артист М. Тамошюнас. — Аввало, бу фестиваль қатнашчиси бўлган ҳар бир коллектив ўзини имтиҳон топшираётгандек ҳис этади. Айни пайтда бошқа коллективларнинг ижрочилик маҳоратини кўради, ижодий мулоқот чоғи маҳорат сирларини бир-биридан ўрганади, тажриба алмашишади. Фестиваль совет санъати нечоғли камолотга эришганлигини кўз-кўз этибгина қолмай, бизга замондошларимиз ҳаётини чуқур ўрганишга имкон яратиб беради. Мана, бир неча кундирки, навқирон область далаларидамиз, уларнинг фаровон турмуш тарзи ҳам, яратувчилик ишлари ҳам бизни ҳайратга солди. Айни чоғда, дилимизда янги-янги асарлар яратиш режаси туғилди. Бу асарларимиз «оқ олтин» ижодкорлари ҳақида, серқуёш Ўзбекистон ҳақида бўлади.

Литвалик санъаткорларнинг қайси бири билан суҳбатлашманг, диёримиздан олган таассуротларини шундай мазмунда изҳор этишади: «Сенинг мафтунингман, қуёш ўлкаси!».

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Шу кунларда театр ва концерт залларида, ишчи ва қишлоқ клубларида, маданият саройларида «Тошкентнинг олтин кузи» иккинчи Бутуниттифоқ санъат фестивалининг байрам тароналари янграмоқда.

Қардош Озарбайжоннинг саҳна усталари Хоразм область Шовот районидаги Чкалов номли колхоз деҳқонлари ва чорвадорларининг меҳмони бўлдилар. Ижодкор группанинг раҳбари, М. Ф. Охундов номидаги Озарбайжон давлат академик опера ва балет театрининг солисти, СССР халқ артисти Л. Иманов ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда бундай деди.

— Озарбайжон деҳқонлари билан анъанавий социалистик мусобақадош республика пахтакорларининг, барча қишлоқ меҳнаткашларининг шонли ишлари билан ғоятда қизиқиб танишдик. Шу ажойиб самимий учрашувлар бундан буёнги ишимизда кўмак бериши, бизга янги ижодий куч бағишлаши шубҳасиздир.

Н. Осипов номидаги давлат академик рус халқ оркестри Сирдарё области меҳнаткашларига қўйиб берган концертини байрам увертюраси билан бошлади. Бу увертюрада мамлакатимиз халқларининг куйлари, шу жумладан, «Андижон полкаси» янгради. Шу бадиий коллектив гулистонликларга, Янгиер меҳнаткашларига концертлар қўйиб берди, энди областдаги гастролларини деҳқонлар учун музикали кечалар ўтказиш билан ниҳоясига етказмоқда.

Тошкент областида Белоруссия ССР давлат рақс ансамбли концертлар бермоқда.

Бу коллектив Олмалиқ ва Чирчиқ саноат корхоналари меҳнаткашларини, Бўка райони пахтакорларини ўз санъати билан хушнуд этди.

Санъат байрами давом этмоқда. (ЎзТАГ).

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ПОСБОНЛАР

Биз Ватан олдидаги бурчимизни шараф билан адо этяпмиз. Республикамиздан узоқда хизмат қилаётган бўлсак ҳам, жанговар техникани пухта эгаллаб она-Ватанимизни, жумладан, қадрдон диёримизни ҳимоя қилишга ҳисса қўшаётганлигимиз билан фахрланамиз.

Бизга жанговар ҳарбий самолётларга техника хизмати кўрсатиш ишониб топширилган. Тошкентлик Э. Маҳаматкаримов, қашқадарёлик М. Муродов, андижонлик Ш. Айсақовлар авиатехникани ўрганишда бошқаларга ўрнак бўлишди.

Аъло хизматлари, жанговар топшириқларни ўз вақтида бажарганликлари учун Ҳаво флоти куни байрамида оддий солдат Маҳаматкаримов билан Айсақов қисмимизнинг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

И. ЖАББОРОВ.

ИЛҒОРЛАРГА МУКОФОТ

Қурилиш отрядимиз бошқарма бўйича биринчи ўринни эгаллаб келмоқда. Бунда ўзбекистонлик қурувчи-солдатларнинг ҳиссаси каттадир. Айниқса, оддий солдатлардан Ғ. Абдуллаев, А. Йўлдошев, А. Туронбоев, Д. Матазимов ва бошқалар намунали меҳнат қилмоқдалар.

И. ҚОСИМОВ.

НАМУНА

Биз хизмат қилаётган ҳарбий қурувчилар қисмида солдатларнинг 40 процентини Ўзбекистондан келган йигитлар ташкил этади. Улар кунлик ва ойлик топшириқларни 110-120 процент бажариб, бошқаларга намуна бўлишмоқда. Айниқса, сержант Мўминов, кичик сержант Нуриддинов, Жўраев ва Ҳимматовлар бошчилик қилаётган бўлинмалар меҳнатда яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар.

С. ҒОЗИЕВ,
Д. МЎМИНОВ.

Шунингдек, **З. Исматов, С. Жалилов, Раҳмонов, Қ. Холамев Б. Матчонов, О. Абдулқодиров** ва бошқа солдатлар ҳам ўз дўстларининг жанговар ва сиёсий тайёргарликда, қурилиш ишларида қўлга киритаётган ютуқлари ҳақида ёзиб юборганлар.

● А. Харлов яна зафар қучди
● Катта футболнинг бир куни
● Чемпиондан ўрнак олиб

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

ЯНГИ РЕКОРД ЎРНАТИБ

Гаванада дўст мамлакатлар армияларининг мусобақалари тугади. Куба спортчилари команда ҳисобида биринчи ўринни эгаллашди. СССР спортчилари 5 олтин, 4 кумуш ва 7 бронза медалига сазовор бўлиб, иккинчи ўринни олдилар. ГДР терма командаси эса, учинчи ўринни қўлга киритди.

Совет спортчиларининг олтин медалларидан бирини ўзбекистонлик А. Харлов олиб берди. У 400 метрга ғовлар оша югуришда маррага биринчи бўлиб келди. У кўрсатган натижа — 49,64 секунд анъанавий мусобақаларнинг янги рекордидир.

ФУТБОЛ:

ДАСТЛАБКИ НАТИЖАЛАР

Ўтган чоршанба куни Европа мамлакатларида қитъа совринлари учун мусобақалар бошланди. Унда мамлакатимизнинг тўрт коллективи — Минск ва Киев динамочилари, «Спартак» (Москва), «Шахтёр» (Донецк) иштирок этишмоқда.

Чемпионлар кубогида Минск динамочилари Швейцариянинг «Грассхопперс» клубини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Кубок эгалари кубоги мусобақасида эса, Киев динамочилари Франциянинг «Лаваль» командасини қабул қилиб, ўйинни дуранг натижа (0:0) билан тугатди. УЕФА совринн учун Донецк кончилари Даниянинг «Б 1901» спортчиларини 5:1, спартакчилар эса, Финляндиянинг ХИК командасини 2:0 ҳисобида енгдилар. Совринлар учун жавоб учрашувлар 28 сентябрда ўтказилади.

ЖАҲОН БИРИНЧИЛИГИ:

КУРАШЧИЛАРИМИЗ ЗАФАРИ

17-18 ёшли ўсмирлар ўртасида эркин ва классик кураш бўйича АҚШнинг Чикаго шаҳрида ўтказилган мусобақалар совет спортчиларининг ажойиб ғалабаси билан нишонланди.

Эркин кураш бўйича спортчиларимиз 51 очко жамғариб, ҳурмат шохсупасининг биринчи ўрнини эгаллашди. Классик кураш бўйича ҳам Совет Иттифоқи командасига тенг келадиган команда топилмади. Классик курашчиларимиз 4 олтин ва 2 та кумуш медални қўлга киритдилар.

Эркин кураш бўйича мусобақаларда тошкентлик 87 килограмм вазндаги спортчи Махарбек Хадарцев иштирок этди. У ўз рақибларини енгиб чемпионлик унвонини қўлга киритди. М. Хадарцевнинг акаси Аслан Хадарцев СССР халқлари спартакиадасининг ғолибидир. Чемпионнинг укаси акасидан ўрнак олиб, она-Ватанига олтин медаль билан қайтди.

ПИРУ БАДАВЛАТЛАРИМИЗ

ОЙДИН ҲАЁТ

Сурхондарёда бир асрнинг юзини кўрган пиру бадавлат, ували-жували отахон ва онахонлар кўп. Шеробод шаҳрининг Фрунзе кўчасида истиқомат қиладиган Ойдин момо Қиличева ҳам ана шуларнинг бири. Момо бу йил 105 ёшга кирди. Фарзандлари, невара, чевара ва эвараларининг сони эса 135 нафарга етди.

— Октябрь инқилоби бўлганида 39 ёшда эдим, — дейди Ойдин момо невара-чевараларига ўз ҳаёти тўғрисида ҳикоя қиларкан: — Инқилоб бўлди-ю, биз — камбағалларнинг пешонаси ҳам яркиради. Совет ҳокимияти туфайлигина уйли-жойли, ерли-сувли бўлдик.

Чиндан ҳам Ойдин момо ўзининг ойдин ҳаётини Октябрь инқилобидан кейингина топди. У бутун умрини меҳнат қилиб ўтказди. Колхозда ишлади, Занг канали қурилишида умумхалқ ҳашарида фаол иштирок этди. Пенсияга чиққанидан кейин ҳам кўп йиллargача баҳоли қудрат меҳнат қилди. Унинг тарбиясини кўрган фарзандлари, невара ва чевaralари ҳам меҳнаткаш, ҳар доим элнинг юмушига елка тутадиган оқил ва обрўли бўлиб вояга етишди. Ҳозир бу оилада врач, ўқитувчи, деҳқон, механизатор, ишчи, қурувчи, хуллас, қирқ ҳунарнинг эгалари бор десак, янглишмаймиз.

Ойдин момо ҳали тетик ва бардам. Эвара-чевараларини тарбиялашда ўғил-қизлари ва набираларига ёрдам бермоқда. Фарзандлари, бутун маҳалла аҳли онахоннинг иззат-ҳурматини жойига қўйишмоқда.

Қ. ЮСУПОВА.

«ФАРОҒАТ»ДА ФАРОҒАТ

● Болаликнинг беғубор йиллари боғча ва мактабда ўтиши совет кишилари учун одатий бир ҳол ҳисобланади. Негаки, Советлар диёри вужудга келибдики, доҳий В. И. Ленининг ҳамма яхши нарсалар — болаларга, деган васиятига оғишмай амал қилиб келинмоқда. Бугунги кунда мактаб ва боғча бинолари, болалар кошоналари шаҳар ва посёлкаларимизнинггина эмас, энг олис қишлоқларнинг ҳам кўркига кўрк қўшмоқда. Биргина бизнинг республикамизда ўғил-қизалоқларимиздан бир миллионга яқини боғчаларга қатнайди. Салкам саккиз минг мактабгача тарбия муассасалари бор. Шулардан бири Самарқанд райони марказидаги «Фароғат» боғчасидир. Бу ерда тарбияланаётган 200 дан ортиқ болага рус тили ҳам ўргатилмоқда. Боғчада иккинчи она тилимизни ўзлаштириш учун ҳамма шарт-шароит яратилган, рус халқ чолғу асбоблари ансамбли ҳам тузилган. Суратларда: 1. Тарбиячи Раъно Турсунова рус тили машғулоти ўтказмоқда. 2. Болалар бадиий ҳаваскорлик ансамбли. 3. Юсуф Ботиров группадоши Нилуфар Азизованн туғилган куни билан табрикламоқда.

В. Молгачев фотолари.

«ЁЗГИ» ВАҚТНИ БЕКОР ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

СССРнинг ягона вақт ва эталон частоталари давлат комиссияси 1983 йилнинг 1 октябридан СССРнинг барча территориясида «ёзги» вақт бекор этилажагини маълум қилади.

«Ёзги» вақт 1 октябрь соат 0 да соат стрелкасини 1 соат орқага суриш билан бекор қилинади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
Н. А. СЕМАШКО НОМЛИ КУРОРТОЛОГИЯ ВА ФИЗИОТЕРАПИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Лаборатория раҳбари (медицина фанлари доктори) — клиник диагностика (биотехнология);

катта илмий ходим — клиник диагностика (биотехнология) лабораториясининг биофизика группасига (икки ўрин): ташкилий — методика бўлими.

КОНКУРС МУДДАТИ — 15 ОКТЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Е-84, Хуршид кўчаси, 4-уй.

●

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги «УЗБЕКГИДРОГЕОЛОГИЯ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг
ГИДРОГЕОЛОГИЯ ВА ИНЖЕНЕРЛИК ГЕОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ
(ГИДРОИНГЕО)
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар: тадқиқотлашнинг геофизик ва математик усуллари бўлимида гидрогеологик жараёнларни математик моделлаштириш лабораториясига (икки ўрин), кичик илмий ходим.

Конкурс муддати 15 октябргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700041, Тошкент шаҳри, Морозов кўчаси, 64-уй.

●

ЎЗБЕКИСТОН ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ЖАМИЯТИ ВА ЎРТА ОСИЁ ЗОНАЛ ЗООКОМБИНАТИ
17, 18 сентябрь соат 11.00 да
М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
Ўзбекистон декоратив ва маҳаллий қушларининг
V РЕСПУБЛИКА КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Кўргазмада Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамияти Тошкент шаҳар бўлими вакиллари ҳамда халқаро ва Бутуниттифоқ конкурсларининг совриндорлари қатнашадилар.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
БИОХИМИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория кичик илмий ходимлари: оқсиллар биохимияси, цитохимия ва электрон микроскопия, энзимология.

КОНКУРС МУДДАТИ — 26 СЕНТЯБРГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700125, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 56-уй.

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/IX да **Масхарабозлар**, 18/IX да **Гўзал Василиса** (12.00), **Тоҳир ва Зуҳра** (19.30).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IX да **Абу Али ибн Сино**, 18/IX да **Нодирабегим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/IX да **Гулсара**, 18/IX да **Юлдузлар жамоли.**

Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитетининг коллегияси ва коллективи шу давлат комитети раисининг ўринбосари М. З. Ғаниевга онаси

Закрий
ҒАНИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Молия министрлигининг Давлат страхованиеси Бош бошқармаси катта ревизор Б. Юнусовга онаси

Набира
ЮНУСОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Телевидение

17 СЕНТЯБРЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Спортлото. 9.50 — Ўтни ўзимизга қаратамиз. Бадиий фильм. 4-серия. 10.55 — Чашмалар. 11.35 — Ота-оналар, Сизлар учун. 12.05 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 12.35 — Ҳужжатли фильм. 13.30 — Концерт. 14.15 — Ҳужжатли фильм. 14.35 — Камалак. 14.55 — Дунё воқеалари. 15.10 — Денгиз ҳикоялари. Бадиий фильм. 16.20 — Ҳужжатли фильм. 16.35 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 17.05 — Москва — Сан-Диего — Калифорния. 18.00 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 18.30 — Ҳайвонот оламида. 19.30 — Спорт ҳаёти шунақа. Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 21.30 — Время. 22.05 — Оловли марра. 23.15 — Янгиликлар. 23.20 — Т. Доронина ва унинг ролларн.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Тонгги почта. 10.00 — Чин қалбдан. 12.00 — Чолғучилар чолғу ҳақида. 13.00 — Поль Гоген. Бадиий фильм. 4- ва 5-сериялар. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Музикали киоск. 17.55 — МУРМАНСК ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 18.55 — Халқаро обзор. 19.10 — Концерт. 20.00 — Биз БАМни қуряпмиз. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Хотиним — буви. Бадиий фильм. 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Фильм-концерт. 10.35 — Кинoредакция почтасидан. 11.20 — Шахмат мактаби. 11.50 — ГАИ инспектори. Бадиий фильм. 13.10 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 13.40 — Телеминиатюралар театри. 14.25 — Замандас. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Қувноқлар даврасида. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқ хўжалигини бошқариш ва планлаштиришда кибернетиканинг роли. 20.15 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Республика шолипояларида. 22.20 — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, кинорежиссёр Али Ҳамроев билан учрашув.

Тожикистон телевидениесининг программаси.

18 СЕНТЯБРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильмлар. 10.20 — Будильник. 10.50 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.50 — Здоровье. 12.35 — Тонгги почта. 13.05 — Қишлоқ янгиликлари. 14.05 — Музикали киоск. 14.35 — Дарвиш ва атиргул. 14.45 — Амакимнинг туши. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Бугун — Ўрмон ходимлари куни. 19.45 — Табрикларимизни қабул этинг. 20.30 — Саёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05 — Волейбол. СССР — Румыния. 22.30 — Баскетбол. 23.15 — Футбол. Шахтёр — Днепр. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.15 — Ёқутистон тонглари. 9.55 — Парашют спорти. 10.15 — Концерт. 10.45 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — П. Егоров чалади. 11.55 — Ҳужжатли фильм. 12.55 — Асли болаликдан. 13.35 — Синдикат-2. Бадиий фильм. 5-серия. 14.40 — Концерт. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 15.30 — Эрмитаж. 16.00 — Хоккей. МАСК — Сокол. 18.15 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 19.15 — Экранда кинокомедия. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — Время. 22.05 — Мистер Икс. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ёшлик. 11.30 — Ўзбекистон спорти. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.20 — Юлдузча. 13.50 — Қандай ажойиб йилларимиз. Бадиий фильм. 15.10 — Реклама. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Концерт. 19.05 — Бугун — Ўрмон ходимлари куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телеминиатюралар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Назм ва наво.

Қирғизистон телевидениесининг программаси.

Радио

17 СЕНТЯБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Бир жуфт қўшиқ. 9.30 — Микрофон олдида ёш ижрочилар. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Ялла ансамбли ижро этади. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ёшлар санъати. 14.00 — Табаррук замин. 17.00 — Музикали радиопочта. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Қишлоқ спортининг муаммолари. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Тошкентнинг олтин кузи. 20.50 — Ўзбекистон чет эллик меҳмонлар нигоҳида. 21.00 — Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳри. 22.30 — Ўзбек композиторларининг асарларидан концерт. 24.00 — Хайрли тун.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

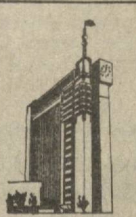

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.